

ȚARA DE MÂINE

Revistă de probleme sociale, politice și economice

ANUL II.
No. 7-8

Iulie-August
1936

S U M A R :

- Chemare către tineretul din Ardeal
și Banat * * *
- Cultura democratică și țărănimea . V. Novac
- Aspecte din „economia dirijată“
a statelor fasciste C. Drăgulescu
- Școala și reformele mari ale sta-
tului I. Georgescu
- Antagonisme: între esențial și su-
perficial I. Udrea

Insemnări:

Pentru pace; Dreapta așa cum e;
Problemele politicii noastre externe

Nrul Lei 10

Apare lunar la Cluj sub conducerea unui comitet

COMITETUL DE REDACȚIE :

M. BIJI, GH. DRAGOȘ, C. DRĂGULESCU, I. GHEȚIE, V. JINGA, ED. MEZINCESCU, A. MIHALCA, A. NIȚULESCU, V. NOVAC, I. OANCEA—URSU, A. PAMPU, B. SCHIOPU, C. SUCIU, A. TĂTARU.

COLABORATORI:

C. ALBU, T. ANASTASIU, A. ANDERCO, A. S. BANCIU, M. BOTA, GH. BRÂNDUȘ, I. GEORGESCU, GR. MĂRCUȘ, C. MITREA, ROMAN MOLDOVAN, PROF. V. MOLDOVAN, P. PAVEL, A. POPOV, ROMUL POP, I. V. TARȚIA, A. VLĂSCEANU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

PROFESOR VICTOR JINGA, CALEA MAREȘAL FOCH 63, CLUJ.

REDACTOR RESPONSABIL : GH. DRAGOȘ, PROF.

Abonamentul anual Lei 100

Pentru instituții de orice fel Lei 500

Către cititori

Prietinii scrisului nostru, cei apropiați de gândirea acestei reviste, toți cari au primit revista noastră sunt stăruitor rugați să ne trimită neîntârziat prețul abonamentului. (Lei 40 pentru anul 1935 și Lei 100 pentru 1936).

CHEMARE

către tineretul din Ardeal și Banat

În ceasul în care se împlinesc 20 de ani de când poporul român a trebuit să aducă pe altarul unirii jertfa însângeraată a celor 800.000 de morți, *un nou războiu mondial*, pornit din josnică poftă a cuceririi și din ură împotriva libertății, amenință pacea lumii și odată cu ea independența și integritatea țării noastre. Incăerarea care se pregătește în spiritele dornice de îmbogățire și de revanșe *ne poruncește să ne trezim*. Prin nepăsarea față de acțiunea de pregătire a războiului, *țara noastră poate deveni „ori obiect de compensații sau teatru de luptă“*.

Din voința de pace a popoarelor sfâșiate de marele măcel, pentru asigurarea progresului, a culturii și civilizației, pentru preîntâmpinarea războiului distrugător de vieți, pentru a asigura liniștea lumii, a luat ființă *Societatea Națiunilor*, care se vede astăzi subminată în temelia ei de acele forțe, care mână masele la războiu.

„BUNUL CEL MAI PREȚIOS AL OMENIRII: PACEA, ESTE ÎN PERICOL“.

În fața acestui pericol, Mișcarea Universală pentru Pace (M. U. P.), începută de fiii cei mai aleși ai umanității, a mobilizat mulțimile dornice de pace, din toate țările, pe toți *acei cari au trăit grozăviile războiului din trecut și au suferit și sufăr de pe urma lui*. La Conferința pentru pace, ținută de curând la Paris, d. Dr. Lupu, reprezentând part. național-țărănesc, partidul radical-țărănesc și partidul social-democrat, a exprimat în fața lumii întregi voința nestrămutată de pace a mulțimilor din România. Căci **„PACEA, NU RĂZBOIUL ESTE SALVAREA ROMÂNIEI“**, a spus d. Mihalache. Iar d. Maniu a declarat la Vinț: **NOI NU VREM RĂZBOIU, nu vrem să atacăm pe nimeni, vrem să ne apărăm țara noastră. NOI VREM PACE și NOI TREBUE SĂ NE ALIEM CU ȚĂRI CARI VREAU PACEA“**. În acelaș sens, d. N. Titluescu s'a declarat pentru un **FRONT UNIC AL PĂCII**.

Mișcare pentru pace a găsit ecou în dorința de pace a poporului român. La București, sub conducerea D-lui Ilie Lazăr,

președintele org. naț.-țărăniste din Maramureș, s'a lansat *un apel al tineretului din Români apentru apărarea păcii*. Tineretul org. național-țărăniste din Constanța și Dobrogea, dorită de revizionişti reacționari Bulgari, a aderat la Congresul Solidarității Mondiale a păcii și a chemat la lupta pentru pace și pentru apărarea hotarelor toate organizațiile de tineri din România. Totașa tineretul național-țărănist din sect. Alb. București s'a asociat Mișcării Mondiale pentru pace.

La această aniversare a războiului, care doriām să fie ultimul, *tineretul național-țărănist din Ardeal și Banat*, din aceste provincii râvnite de revizionişti fasciști dela Berlin—Budapesta—Roma și mai amenințate de flagelul viitorului războiu pentru bogăția lor în materii prime, *chiamă pe toți tinerii ardeleni, din orice partid, din orice națune și religie*, pe toți acei, cari sunt anmași de dragostea de pace și le repugnă războiul, să ni se alăture pentru a organiza:

*rezistența împotriva uneltirilor fasciste-revizioniste, ...
lupta împotriva acelora, cari s'au pus în slujba revizionismului fascist,*

acțiunea pentru pace în Ardeal,

biroul definitiv pentru coordonarea acțiunii de pace din Ardeal și pentru pregătirea delegațiilor la Congresul Mondial al Păcii dela Geneva din 3, 4, 5, 6 Septembrie 1936.

Tineri ardeleni,

Revizionismul războinic aduce cu el amenințarea jugului sub care au gemut strămoșii noștri. Cu voia lui Hitler și alui Mussolini, a lui Goga și Cuza, foștii stăpâni ai Ardealului, pretind cu îndrăzneală „frontierele Ungariei până la Carpați“, iar oficinele hitleriste răspândesc hărțile imperiului german, ale cărui hotare sunt fixate până la Marea Neagră și Dunărea de Jos. Tineri din grupările hitleriste dela noi, *deschideți-vă ochii: Germania cere revizuirea tratatelor, dar nu garantează hotarele României!*

Tineri ardeleni dela sate și orașe,

Nedreapta orânduire socială a împins în brațele mizeriei și a șomajului tineretului din toată lumea. Acei cari au deslănțuit războiul din trecut și pregătesc războiul viitor găsesc, că n'au murit destui oameni în masacrul care a îndoliat acum

două decenii lumea. Căci iarăși sunt milioane de oameni fără lucru, tineri cari vreau să trăiască și cărora le e foame. Pentru a-și păstra profitul neatins, *profitorii vieții și morții milioaneilor de oameni* împing omenirea într'un nou războiu, căci în lumea condusă de ei, e nevoie de a se masacra oameni pentru a hrăni alți oameni. Războiul civil din Spania, ca și cel italo—abisinian, pornit de clicile militare din țările fasciste, sunt tot atâtea atentate contra păcii universale, cu scopul de a proceda la nouă împărțire a lumii pentru a menține privilegiile oligarhiilor.

In brațele morții va cădea în primul rând tineretul. Tineretul este chemat deci și el să-și spună cuvântul, dacă vrea să-și ia ca *generație* răspunderea războiului, a nimicirii sale și a țării, sau vrea pacea. Atașamentul nostru la ideea și forța păcii interne și între popoare nu își are originea în lipsa de vigoare și în duhul resemnării. Pentru pacea necesară mai ales propășirii celor mulți dela sate și orașe, fiii cei mai aleși ai neamului nostru vor ști să deslănțuie ei ofensiva forței contra aceloră, cari din etalarea brutalității fac dogmă.

Tineri de pretutindeni,

Tineretul va cădea pradă războiului pentru că n'a știut să-și apere pacea. Pentru că o parte din el s'a pus în slujba unor interese, care nu sunt ale sale și sub stindardul unor false lozinci a mers pe alt drum decât acela care duce la cultură și propășire.

Nu este un fapt întâmplător, că în frontul celor urmăresc deslănțuirea războiului s'a situat statele cu o conducere absolutistă-dictatorială, pe când cari doresc pacea ca o condiție esențială și permanentă a vieții superioare sunt popoarele organizate și conduse *democratic*; *alături de acestea se cuvine să ne așezăm și să luptăm noi.* Orice propagandă pentru îndrumarea noastră în rândurile statelor, cari vor revanșe, cuceriri, dictatură, este criminală, potrivnică rostului și ființei însăși a neamului românesc.

Tineri și tinere din toată țara,

Isvorâtă din dragostea pentru Ardealul lui Horia și Avram Iancu, din dorința și din nevoia de pace a lumii, nădăjduim că, peste deosebiri și interesele strănte de partide și organizații, chemarea noastră va strânge laolaltă pe toți tineri:

pe acei cari muncesc pe ogoare și în uzine, în biblioteci, laboratoare, birouri și întreprinderi, pe toți cari doresc ridicarea economică și culturală a masselor și sănătatea și dezvoltarea fizică armonioasă a tineretului, pe cei ce se roagă în biserici pentru pace și bunăvoința între oameni și pe toți pentru care pacea este *BUNUL CEL MAI PREȚIOS AL OMENIRII*.

Partidul național-țărănesc afirmă, că garanția unei sigure conservări și promovări a păcii interne și între popoare nu o putem avea decât încredințând țării și apărarea păcii acelor cari au cel mai mare interes să o păstreze, țărănimii muncitoare. Un stat de țărani, cum este și România, nu urmărește cuceriri teritoriale, nici regimuri politice interne arbitrare și silnice-fasciste, ci propășire în spirit de *dreptate socială, de democrație, de libertate și de pace*.

Tineretul part. național-țărănesc, celui mai puternic partid democratic din țară, făcându-și din crezul democrației și al păcii o chestiune de onoare și cinste și fiind *pacea în mod indiscutabil legată de sâmburele democrației*.

Chiamă în jurul său pe toți tinerii democrați, indiferent de naționalitate sau de partid, punându-se în fruntea mișcării pentru pace, în avantgarda luptei împotriva războiului revizionist și a pregătirii primului Congres Mondial pentru organizarea păcii și solidarității colective.

Adeziunile la această chemare să se comunice biroului păcii: *Camil Suciu, Cluj, Str. Reg. Maria 36*.

Cluj, la 18. VIII. 1936.

BIROUL PROVINCIAL DE PACE

al Tineretului Național-Țărănesc :

Victor Jinga, prof. la Acad.
Comercială, Cluj

Gh. Dragoș, profesor, Cluj

Gh. Ciorman, av., Timișoara

A. Anderco, avocat, Sighet

Camil Suciu, avocat, Cluj

I. Gheție, profesor, Cluj

B. Schiopu, avocat, Cluj

C. Drăgulescu, asist. univ., Cluj

A. Novac, asistent univ. Cluj

E. Mezincescu, prep. univ., Cluj

T. Anastasiu, av., Gheorgheni

Cultura democratică și țărănimea

Impasul în care se sbate acțiunea de culturalizare a satelor noastre și soluțiile preconizate, discuțiile din jurul acestei chestiuni reflectează, ca și problema „supraproducției intelectuale”¹⁾, criza culturii burgheze din epoca imperialismului capitalist.

1. Într’adevăr, se recunoaște în mod unanim falimentul tuturor acțiunilor de culturalizare poporanistă, analfabetism cras, stare igienică deplorabilă. Se constată o descompunere și o degenerare a vieții dela sate. Inșă acest fond obiectiv este redat de fiecare sub o formă subiectivă specifică. Iată câteva exemple:

Echipele studențești ale Institutului Social Român fac următoarele observații în comuna Moišeni: Com. Moišeni este cu totul înapoiată, săracă, cu urme matriarhale (!), cu superstiții bolnăvicioase, cu un procent foarte ridicat de bolnavi și analfabeți. Totuși, deplângând această stare de lucruri, se opresc asupra constatării faptului că în acelaș sat se găsesc *formele de viață tradițională nealterate*. Curățenia cu care s’au păstrat tradițiile în port și obiceiuri îi entuziasmează atât de mult, încât luptă pentru păstrarea lor și în alte sate...

Nu poporul este lipsit de putințele culturii, ci noi, cărturarii orașelor — scrie H. Stahl²⁾ — tare greșiți am fost față de ei, atuncea când le-am asasinat, prin falsă noastră „culturalizare”, vechea lor cultură, fără a ne izbândi măcar să o înlocuim cu altceva, măcar tot așa de bun... „Voim oare să contribuim conștient la transformarea satelor noastre în mitocuri ale mahalalelor noastre, voim oare ca mitocănia noastră orașenească să se lătească ajunsă la gradul al treilea, pe tot întinsul țării românești?”. „Toată această operă de culturalizare sistematică se încheagă și se încoronează în așa numite șezători culturale, care sunt prilejuri de a înfățișa publicului piese de teatru străine de concepția țăranilor, însoțite de înflăcărâte discursuri moralizatoare, din care nu se alege nimeni cu nimic, afară numai de apostolul cultural...”

În fața acestor constatări, dl Stahl trage concluzia: „Nu ne trebuie deci în ruptul capului „*cultură la sate*”, ci din potrivă o „*cultură sătească*”, adică o cultură care să crească firesc dinlăuntru satului, întemeiat pe toată tradiția de veacuri a culturii noastre țărănești”. Astfel recomandă pe „Anton Pann, care a făcut mai mult pentru cultura poporului decât toate ministerele instrucției publice la un loc” (sic!)... „Tot

¹⁾ Vezi art. din „Țara de Măine”, Aprilie (1936).

²⁾ H. Stahl: „Satul și Școala” an. III, No. 7—8, 9.

astfel îmi aduc aminte de Dosofteiu. De câte ori tânguierile și laudele lui în stihuri, scrise fiind cu dragoste pentru inima poporului din care se ridicase, nu le găsești și astăzi încă, pătrunse acolo și rămase ca o comoară statornică! Dar toate micile cărțuții, Visurile Maicii Domnului...“ Să mai continui cu citațiile acestea edificatoare? Eu cred că e mai bine să termin, după cum închizi radio-ul, când dai de câte o conferință stereotipă și interminabilă (avantajul tehnicii moderne)!

Să dăm cuvântul de încheiere d-lui C. Rădulescu-Motru³⁾: „Spiritul burghez, pe care l-au adus cu dânsii naționaliștii secolului trecut, a fost disolvantul organizației satești. Acești naționaliști au izbutit să dărâme definitiv în câțiva ani ceea ce fanarioții nu izbutiseră decât să slăbească în timp de secole“. „Prin imitare după Apus, satul cel viu de altă dată intră ca o umbră, în despărțiri abstracte teritoriale“. D-sa vine cu soluțiile și concluziile: „De ce aceeaș cultură forțată cărturărească să fie aplicată și fiului de satean? Fiindcă analfabetismul este o rușine și de rușine trebuie să scape cineva cât mai de vreme! Acest răspuns nu este un răspuns serios decât pentru învățătorul care se lasă condus de fraze demagogice“ (sic!) „Cartea... este însă de o utilitate foarte relativă la pregătirea viitorului satean gospodar, care în viața lui n'are nevoie de atâtea raționamente abstracte și de atâtea convingeri individuale“. „Cartea, când este prea de vreme impusă, produce desgust chiar în sufletul copilului burghez, cu tot folosul ce trage acesta dintr'însa, dar-mite în sufletul copilului de satean!“ Programul școlii de sat va trebui de aceea să prevadă, în prima linie, cultivarea elevului în tradiția însușirilor țărănești“. „Puțină știință cărturărească; în schimb o bună înțiuie în tehnica gospodăriei satești“.

Fără să mai lungesc acest șir de citații, cred, că e momentul să tragem câteva concluzii generale: „Toți“ cad de acord că trebuie conservată tradiția la sate. Sâmburele argumentării lor îl constituie acel specific și etnic, care a fost conservat de veacuri în câte un sat pierdut între munți și mizerie, care îi face să cadă în extaz. Dar acest punct de vedere conservativ poate să conțină oare un germen de evoluție în viitor? Sau acest germen presupus este fictiv, este o iluzie și atunci punctul de vedere e static, deci soluția propusă *reacționară* prin faptul că se opune evoluției? Care e atunci evoluția firească? Care e soluția problemei culturalizării satelor, care să nu contrazică evoluția firească? Iată o mulțime de întrebări, cari se pun în mod firesc dacă reflectăm asupra acestei chestiuni.

Întâiu de toate trebuie să observ, că dacă toți, cei citați

³⁾ C. Rădulescu-Motru: Românisimul. (1936).

sau cei necitați aci, cad de acord asupra unei directive generale, există cu toate acestea deosebiri de nuanțe între concepțiile lor, care ne permite să-i clasăm: Mișcarea monografică pornită de școala sociologică a dlui profesor Gusti, cu ajutorul echipelor de specialiști trimise la sate, este fără îndoială *democratică* prin activitatea ei reală pe teren și prin iubirea cu care se apropie de țăran pentru a-i da sfaturi utile.

Românismul dlui prof. Rădulescu-Motru însă se apropie de așa numita biosociologie. Care după titlu e un compromis între biologie și sociologie, iar în realitate este *baza ideologică a fascismului* de toate nuanțele având ca menire denaturarea relațiilor omului cu natura, cu realitatea prin falsificarea noțiunii de „om natural“. Biosociologia română are trăsătura caracteristică, că se bazează mai mult pe ideea naționalității decât pe noțiunea de rasă (fiind într'o incapacitate totală de a îngloba toți românii într'o rasă pură!), dar aceasta e o deosebire de nuanță și de vocabular, care nu trebuie să ne încurce. Iată câteva din ideile de bază: „Haosul din viața materială a Europei de astăzi este consecința unei crize spirituale“.

E o concepție opusă raționalismului, pe care o considerăm ca o plagă: civilizația universalistă și humanitarismul fiindu-i simptomele cele mai periculoase, cari produc desagregarea naționalității și a specificului național. Adevărata cultură trebuie să fie o expresie a biologismului, de aci rostul biopoliticei. Biopolitica (vezi antisemitism în Germania, xenofobie în Italia...), are de rost regenerarea națiunii prin distrugerea individualismului și a demonstrației secolului trecut. Deci e o *concepție reacționară prin excelență*.

Însă pentru posibilitatea unei discuții raționale, — în ciuda biosociologștilor, noi ținem la raționalism, deoarece ea e sufletul însăși a științei, care ne-a dat tehnica minunată a secolului nostru, vezi comoditatea și civilizația, și de care deci nu ne putem despărți fără să ne pierdem echilibrul intelectual — e nevoie să mai introducem noi elemente. Apreciatul ziarist democratic, dl. V. Munteanu, s'a ocupat cu un studiu statistic al vieții economice, reale, a omului din satele ardălene. Concluziile sale foarte interesante⁴⁾, îmi vor servi drept bază acestor comentarii critice. Iată câteva din concluzii: „Pământul nu asigură nici minimul de trai, agricultorii sunt insuficient hrăniți și sunt constrânși la muncă salariată“. „Efectul crizei agrare a fost oprit de conversiune, însă aceasta e incapabilă să oprească și cauza inițială“. În rezumat putem spune, că reforma agrară, prin crearea micilor gospodării, n'a

⁴⁾ Vezi revista „Korunk“ din Cluj an. 1936, Febr., p. 102.

rezolvit și nu va putea rezolvi antagonismul dintre nevoile crescânde ale micilor gospodării și suprafața fixată de pământ cultivabil, care se poate împărți. „Satul ardelean duce o viață dezechilibrată... mica gospodărie e de două ori deficitară“.

Iată câteva date „pitorești“ despre viața satului ardelean: „In satul Olteni, din jud. Trei-Scaune, în 15 ani de abia s'au construit 4 case; cele 760 de suflete ale satului au o datorie de 5 milioane lei și plătesc 50% camătă!“ „Astfel sunt constrânși să-și reducă standardul de viață până la lipsă completă de întreținere“. „Progresul economic și social al satului Viștea de Sus din jud. Făgăraș, în timp de 150 ani este exclusiv următorul: S-a schimbat acoperișul de paie la patru case cu acoperiș de șindrilă“. „In satul Măguri, chimistul echipei studențești a arătat prin cercetări metodice, că porcul e hrănit cu mult mai bine decât familia țăranului atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ“...

Aceste date ne îndrumază să dăm mai multă importanță factorului economic și social și deci să privim satul mai mult ca o comunitate socială, care suferă în mod negativ toate antagonismele condițiilor economice create de capitalismul modern, decât un grup etnografic și cultural izolat.

2. In ciuda biosociologilor, suntem conduși la un *studiu critic și raționalist al dinamismului culturii satelor*, cercetând agenții, cari acționează asupra vieții dela sate și reacțiunea, care pornește din sate. Înainte de toate însă trebuie să ne fixăm asupra înțelesului culturii. Cultura la noi e considerată în genere ca o noțiune aprioristică în care se contopește toată existența noastră națională, deci ca o nirvană la care nu putem să ne referim decât cu cea mai mare pietate, orice vedere critică este o barieră. Cu riscul de a ne repeta trebuie să subliniem, că în mod evident baza culturii nu poate fi decât activitatea omului pentru asigurarea existenței sale, cultura fiind expresia relațiilor omenești. Activitatea tehnică-științifică e izvorul formelor ideologice și spirituale, după cum am avut ocazia să precizez în articolul meu din Nrul precedent. Ni-s'a reproșat de unii, cari ne-au citit, că spunem lucruri aproape evidente, evidente, dar cam uitate de mulți astăzi, ba chiar socotite ca demodate (sic!), vezi colecția încălțată și idei ale biosociologilor. In apărarea democrației suntem conduși să răscolim astfel de idei și fapte evidente, cari sunt călcate în picioare de brutalitatea fascismului reacționar. Avem și noi tradiția și tradiționalismul nostru: evidentul, simplitatea argumentelor și aspirațiilor noastre și trecutul de luptă!

In cultura satului găsim aceleași elemente tehnice și spirituale ca în orice altă cultură. Anume ea e conglomeratul elementelor a trei culturi diferite:

O cultură arhaică, rămasă a vremurilor patriarhale, păstrată sub formă de tradiție orală: proverbe, povești, superstiții, cari îi țin lanț științei. Acestei culturi se suprapune, distrugând-o în bună parte, cea corespunzătoare epocii feudalismului. Domnia feudală subjugă poporul liber și îl constrânge să trăiască legat de proprietatea seniorului „glebae adscriptus“, atunci se dezvoltă sistemul de producție: lucrarea primitivă a pământului și industria casnică primitivă, care caracterizează cultura sătească. Centrul dinamic al societății de atunci era seniorul, domnul atotstăpân și biserica. Deci producțiile artistice, (elementele folklorului de azi) se inspiră din aceste forțe. Particularitățile portului se explică prin forma rigidă a societății feudale, elementele sale fiind inspirate din uniforme militare ale timpului, complotate cu gustul artistic specific. Această cultură populară are un anumit caracter colectiv, care corespunde presiunii uniforme exercitate de societatea feudală pe toată pătura țărănească.

Această cultură populară e dizolvată de aceeași factor, cari au dizolvat și societatea feudală, anume de cultura burgheză dela orașe. Prin desființarea feudelor și a iobăgiei și transformarea agriculturii în producție de marfă, se cimentează populația diferitelor regiuni ale unui sfat în națiune. În aceste condiții se formează cultura națională, care se suprapune culturii medievale, pe care o înlocuiește în bună parte, dar nu în mod exclusiv.

Cultura populară dispare încet în fața culturii naționale burgheze, însă populația satelor nu ajunge să și-o însușiască pe aceasta din urmă niciodată în mod perfect, căci deja aceasta a intrat în decadență.

Pentru a înțelege acest fenomen complex, e nevoie să precizăm, adăugând, că putem deosebi două faze în relațiile dintre cultura burgheză și cultura populară. Într'o primă fază, care corespunde perioadei de luptă, de ascensiune a clasei burgheze, burghezia se interesa de elementele culturii populare, căutând să le utilizeze în lupta sa împotriva lumii feudale. Forma democratică a poeziilor sale servi de bază sforțurilor revoluționare ale burgheziei în epoca formării conștiinței sale naționale (Herden, etc., Semănătorismul).

Odată consolidată poziția socială și politică a burgheziei începe o a doua fază în care relațiile acestea suferă o schimbare, radicală, anume elementele culturii populare sunt utilizate împotriva aspirațiilor populației dela sate, într'un scop pur demagogic în genere. Astfel se vorbește de „genialitatea populară anonimă“ în sens de mistificare stearpă.

Sensul demagogic reese din faptul, că ideologii burghezi toți recunosc, că țărănimea nu se poate ridica la nivelul culturii burgheze, în starea în care se găsește neavând nici una

din condițiile vieții dela oraș, însă această constatare nu îi conduce decât la preamărirea talentului primitiv și obiceiurilor originale a poporului.

Trebuie să precizăm, că această preamărire poate să fie isvorită și dintr'o concepție naivă, romantică: Coșbuc, Eminescu... Inșă în epoca desvoltării marelui capitalism și a crizelor, cari îl caracterizează, accentuiază această stare de lucruri. Nu mai e nevoie de ridicarea păturii țărănești la nivelul culturii burgheze pentru a nu mări șomajul dela orașe. Dimpotrivă, cultura burgheză suferind o criză, care se simte din ce în ce mai mult prin formalismul său sterp, ideologii burghezi caută o soluție, o scăpare prin reîntoarcerea la cultura populară: Cultura burgheză dela orașe e rea, cea populară dela sate e bună. Nu mai e vorbă de o inspirație din folklor pentru a îmbogăți cultura burgheză, ci de o tendință radicală, și cu atât mai antiintelectuală adică de o reîntoarcere la singurul isvor mistic, la „geniul anonim al națiunii“, care trebuie păstrat intact în tradiție. E vorba, nici mai mult, nici mai puțin, decât de o răsturnare a evoluției istorice pentru păstrarea echilibrului existent. Inșă ei nu-și dau seamă, că prin păstrarea artificială al acestui echilibru ei contribuie la adâncirea crizei de care tocmai vreau să scape.

Deci, cultura populară de origine medievală a satelor dispare sub influența culturii burgheze dela orașe, dar dispariția aceasta lentă ajunge epoca declinului acestei culturi. Să fie o soluție justă oprirea acestui proces: păstrarea intactă a tradiției sătești și conservarea ei intactă față de civilizația artificială dela orașe, care e străină neamului nostru? Oare dacă cultura modernă și civilizația orașelor e mincinoasă și artificială trebuie să renunțăm la ea? Nu e oare legitimă aspirația masselor țărănești intrate în legătură cu orașul spre cultură și civilizație? Satetele din apropierea orașelor se urbanizează, se agață de ritmul timpului modern, numai dacă o pot face. Cel mai caracteristic exemplu e țărănul americanizat. In general țărănimea simte că porunca timpurilor noastre este burghezirea. Dece se urmărește menținerea lui, chiar reînapoierea lui la viața primitivă feudală? De ce nu se preconizează de către aceiași ideologi și pentru burghezia falimentară aceeași soluție adică reîntoarcerea spre cultura burgheză primitivă a vremurilor medievale, înțărând-o dela avion, electricitate, să se întoarcă la diligență și dela locomotivă la oala lui Papin!

3. — Este oare în genere cultura o minciună, are cultura ceva artificial la bază, pentru ca în mod inevitabil să tindă spre descoperire? Căci în acest caz într'adevăr n'avem altceva de făcut, decât să ne reîntoarcem la cultura primitivă medievală a satelor, care e sinceră și neartificială. Societatea bur-

gheză e fără sinceritate, căci urmărește asuprirea glasului țărănimii dela sate. Prin stare de asediu și cenzură ia orice posibilitate de manifestare al poporului. Burghezia dela orașe urmărește menținerea populației dela sate în slugărnicie, prostie și inconștiență. In această stare ce idee mare mai poate da suflu culturii dela orașe? Fascismul cere o artă și literatură demagogică destinată masselor, pentru a face poporul să-și uite propria să mizerie și cauzele sociale ale acestei mizerii. Această artă nu tolerează nici un criticism; spectatorul nu trebuie să fie chemat la activitate, căci această activitate ar putea să conducă la o critică, ci se urmărește trezirea unui lirism pasiv și respectul tradiției. Se urmărește crearea unui echilibru divin, unei unități eterne a realității, la care nimeni nu se poate atinge și care justifică ordinea socială existentă prin misticism. In general se părăsește lumea reală din literatură și artă pentru a adopta formule abstracte și tendințe mistice învăluite în confuzionism. Cum voiți deci ca această cultură să fie sinceră și să nu decadă dacă apucă pe o astfel de pantă?

„Cine zice literatură — zice comuniune“, spune A. Gide într'un articol în care ia apărarea culturii. Unire democratică cu poporul, care nu poate fi cecece ar trebui să fie, comuniune cu aspirațiile lui, ajutorarea lui, iată sinceritatea plină de forță, care face să progreseze cultura și civilizația! Literatura, arta nu trebuie să fie numai o oglindă, mai ales când nu mai are ce să oglindească; ea trebuie să informeze, să propună, să creeze după cum au făcut Cervantes, Goethe, Hugo la timpul lor. Deci culturii burgheze fasciste se opune o cultură democratică, isvorită istoric din cea dintâiu, pe care dealtfel o continuă, ținând seamă de logica faptelor sociale ale timpurilor noastre.

Se atacă cultura orașelor, reproșându-i internaționalismul pe care-l echivalează cu desintegrarea, și îndepărtarea de comunitatea națională, cu trădarea patriotismului.

Or, aceste afirmații se bazează pe o interpretare strămtă a cuvântului de patriot și o interpretare demagogică a naționalismului într'un sens atât de agresiv, încât se confundă aproape cu militarismul războinic. Cu toate acestea logica faptelor reale e alta: poți fi internațional și în acelaș timp un foarte bun român, după cum poți fi un individualist feroce și cu toate acestea un democrat convins, care să iubească masele. Oare nu regimurile democratice au dat individualitățile cele mai puternice! Specificul național și individual al operelor lui Cervantes, Rabelais, Goethe este tocmai ceea ce i-a ajutat să ajungă la descoperirea eternului uman, astfel că opera lor a trecut granița patriei lor și au devenit demult universali. Internațional înseamnă deci adânc uman, umani-

tarism larg, pacifismul pe care-l urăsc toate dictaturile fasciste.

Șovinismul, ferment de agitație și exploziv, ațâță la războiu civil polițienesc și îndeamnă națiunea împotriva poporului, căutând să adune toți cetățenii într'o masă agresivă hrănită de ură și ușor de manevrat pentru scopuri războinice.

Cultura democratică se opune acestui centralism cu scopuri agresive, căutând înflorirea ei prin încurajarea *regionalismului*: fiecare pământ are viața sa specifică, umanitatea sa proprie și diferită. Naționalismul ei regional însă nu împiedică pacifismul ce izvorăște din largul său umanitarism, care înfrățește și caută să adune într'un concurs mareț multele națiuni ale pământului.

Cultura deci a lucrat întotdeauna și trebuie să lucreze la *eliberarea spiritului* și aici se înfrățește cu democrația. Aceasta e tendință firească. Această evoluție firească spre o democrație cât mai largă nu poate fi oprită prin nici o teorie bazată pe mistica tradiției, nici prin arderea cărților și ziarelor, sau prigonirea scriitorilor.

4. — Oprirea pătrunderii culturii moderne la sate este deci reacționarism. Însă cultura de care au nevoie masele țărănești nu e cultura decadentă a burghezo-fascismului decadent, care prin convenționalul său mincinos produce într'adevăr efecte dezastruoase la sate. Din potrivă, trebuie să răspândim cultura democratică, isvorită din lupta împotriva reacționarismului, șovinismului și sectarismului fascizant. Marile mase țărănești au nevoie de cât mai multă cultură și de nivel cât mai ridicat, însă sub o formă largă, vie. Culturalizarea satelor trebuie să se efectueze în sensul de a ridica pătura țărănească la nivelul ajuns de cultura modernă, ca să poată să se înglobeze cu largile sale mase în tabăra acelor cari luptă pentru apărarea culturii împotriva celor cari vor să oprească evoluția firească a societății spre democrație mai largă, pace și umanitarism larg înțeles. Numai prin această ridicare a masselor largi țărănești la nivelul ridicat al culturii democratice, pentru a o înfrăți în realizarea marilor idealuri pentru care elementele cele mai distinse ale societății s'au sacrificat cu atâte generozitate timp de veacuri, spre cultul muncii și raționalismului științific, se poate servi într'adevăr idealul național. Numai astfel putem să avem o națiune sănătoasă și viguroasă, în deplină posesiune a talentelor ei, pentru a contribui la îmbogățirea culturii universale, patrimoniul comun al umanității și o patrie, statul țărănesc de mâine, în care națiunile se pot dezvolta libere, neopriate, indiferent de rasă și sânge!

5. — Rezultă deci, că putem obiecționa școlii monografice a d-lui prof. Gusti faptul de a concepe satul în mod izo-

lat și static, prin acțiunea sa culturală nevoind să întrecă stările de lucruri existente. E un reflex al tendințelor micii burghezii, pe spinarea căreia s'a făcut salvarea capitalului monopolizator, care are nevoie de marile masse pentru a-și asigura reformele pe cari le urmărește. Fetişismul satului, care-l caracterizează, e o vedere strâmtă care nu ține seamă de o mulțime de factori importanți, iar politica culturală preconizată e ipocrită (sau naivă ?)

Acțiunea de culturalizare a satelor noastre, transformarea mentalității țărănești trebuie concepută *dinamic în strânsă relație cu schimbarea generală a stării economice și a sistemului de producție al satelor*. Problema esențială e schimbarea *rentabilității agriculturii, a rezolvării democratice a chestiunii agrare*. Cercetările „Institutului de Cercetări Agronomice al României” constată pulverizarea proprietății mici rurale și eliminarea progresivă a unui procent din ce în ce mai ridicat de producători din procesul de producție, cari devin șomeri rurali. Deci țăranul devine din ce în ce mai mult un paria care trăiește la marginea vieții. Diferența dintre oraș și sat crește tot mai mult, căci și țăranul proprietar de pământ e constrâns să muncească pentru ca să poată trăi și să nu trăiască pentru a munci. Starea actuală conduce la o reîntronare a feudalismului cu țăranul legat de pământ.

Se impune desființarea complectă a marelui proprietăți moșierești și reala împroprietărire a țăranimei, cu asigurarea dezvoltării ei fără exploatarea capitalului bancar sau industrial. Pe scurt: pământ, toate mijloacele de producție agricole moderne și o economie dirijată, care să lupte împotriva marelui capital dela orașe. Interesele economice și ale raționalizării agriculturii pe de altă parte cer domenii mari de exploatare. Deci o revenire la obștiile sătești va reechilibra viața satului, eliberând țăranimea dela munca perpetuă spre orizonturile culturii. Cultura se va instala ca o necesitate zilnică, dezvoltată ca o metodă de cercetare critică, prin intermediul înțelegerii profesionale și tehnice, ea va conduce la o cultură generală despre ansamblul social al națiunii și al omenirii, bazată pe simțul responsabilității și pe lucrul productiv.

Suntem deci împotriva păstrării tradiției la sate — a tradiției întunericului, analfabetismului și a nedreptății. Credem că trebuie să ne călăuzim după viitor, acțiunea culturală trebuie să fie creatoare de valcări și de energii, de care are mare nevoie neamul nostru. Nu adaptarea unui nivel de cultură pentru masele țărănești, ci *ridicarea masselor, eliberate economiceste, către cultură*.

V. NOVAC

Aspecte din „economia dirijată“ a statelor fasciste

Fascismul este mișcarea de mase pe care o regizează deținătorii marilor capitaluri prin demagogi iscusiți pentru a reduce la tăcere grosul masei populare care vor să dărâme din temelii regimul dictaturii capitalului. Dar, pentru că regimul capitalist nu mai poate fi pe față susținut înaintea popoarelor, cari astăzi văd tot mai lămurit procesul de concentrare a tuturor averilor lumii în câteva mâini și pauperizarea concomitentă a celor cari prin munca lor produc toate bunurile, fasciștii se proclamă și ei anticapaliști. Ei preconizează în locul capitalismului liberalist, care prin jocul concurenței aduce anarhizarea producției, o concentrare sălbatecă a mijloacelor de producție și o conducere centralistă a economiei naționale, conducere pentru care reclamă puteri discreționare. Și tocmai prin aceasta fac fasciștii jocul marelui capital, care tinde și el la abolirea concurenței și la inaugurarea dictaturii monopoliste a trusturilor și a cartelurilor. Urmează că „economia dirijată“ preconizată de fasciști se va exercita în favoarea claselor posedante, iar poporul muncitor va fi înălțuit la picioarele Internaționalei Capitaliste — Bancare și Industriale.

O primă consecință a unei astfel de dirijări este, fără îndoială, concentrarea capitalului. Iată câteva date cari ne ajută să ne facem o iconă despre această concentrare în Germania hitleristă:

Dela 1927 până azi, numărul societăților anonime cu un capital mai mic de 500.000 mărci a scăzut cu 50%, iar acum societățile germane cer o lege care să impună un minimum de capital de 50.000 mărci pentru orice societate pe acțiuni. 56% din societățile anonime germane existente vor trebui în acest caz să lichideze, adică să fie absorbite de către marile trusturi. Și ca să vedem care este proporția dominației capitaliste în Germania, notăm că:

28 societăți anonime posedă un capital de câte 100 milioane mărci (4 miliarde lei),

iar alte 28 un capital între 50—100 milioane mărci (2—4 miliarde lei).

Astfel, 56 societăți, care reprezintă mai puțin de 1% din totalul de 7.840 societăți anonime, câte există în Germania, reprezintă 36% din totalul capitalului societăților germane.

Iată și câțiva titani :

I. G. Farbenindustrie (industrie chimică) — capital: 800 milioane mărci (32 miliarde lei).

Vereinigte Stahlwerke (metalurgie) — capital: 644 milioane mărci,

Berliner Verkehrs (transporturi) — capital: 250 milioane mărci.

* * *

În regimul fascist atotputernic suveran este declarat statul, dar un stat în care instituțiile capitaliste nu au suferit nici-un corectiv, ba dimpotrivă, și-au fortificat pozițiile, dupăcum văzurăm mai sus. Măsurile economice și financiare luate de un asemenea stat, chiar și atunci când sunt prezentate printr'o susținută și abilă propagandă ca anticapitaliste, au rezultatul de a favoriza concentrarea capitalului și de a consolida dictatura marilor avuții.

În toamna anului trecut, preocupat de procurarea resurselor pentru menținerea războiului de cucerire a Abisiniei, guvernul mussolinian a dat un decret, care examinat superficial ar constitui un act de înfrânare a profitului. Decretul interzice tuturor societăților industriale și comerciale italiene să plătească, timp de trei ani, dividende ce ar trece de 6%. Beneficiile superioare acestui plafon vor fi vărsate Tezaurului Statului sub formă de *împrumut*. Acest decret, care ziceam că în aparență retează câștigurile clasei posedante, operează chiar dimpotrivă, și iată cum:

1. Adevăratele beneficii ale unei societăți pot fi oricând camuflate de cei inițiați. Trucurile la cari directorii întreprinderilor recurg pentru acest scop sunt nenumărate, încât o societate anonimă anunță ca beneficii sumele ce-i convin.

2. Beneficiile superioare plafonului de 6% nu sunt *naționalizate* sau *confiscate de stat* pentru opere sociale în favorul masselor populare și muncitoare, ca școli, spitale, unelte de lucru pentru agricultori, etc.

3) și nici *repartizate fordist* muncitorilor și angajaților din industriile și societățile respective, realizând o nivelare socială, ci

4) împrumutul recoltat de stat din aceste prelevări s'a investit cu totul improductiv și antisocial în armament și utilaj de război, necesar campaniei de cucerire a Etiopiei, iar această cucerire va folosi nu poporului italian, ci marilor întreprinderi italiene și străine, cari vor găsi acolo materii prime ieftine și deuseuri importante pentru fabricatele lor. Miliardele plasate în armament și munițiuni constituie afaceri excelente pentru uzinele *particulare* de armament, cari realizează pentru proprietarii lor beneficii fabuloase. Iată deci

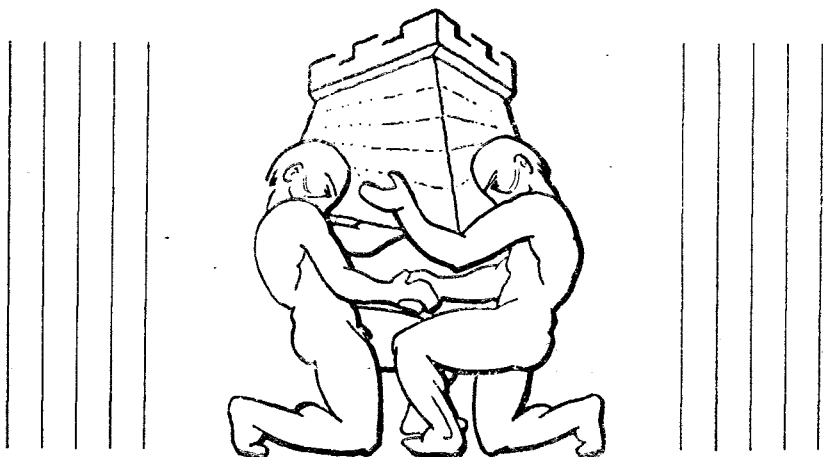
cum prelevările dela micii acționari, burghezi mărunți, se îndreaptă către safeurile marilor magnați ai capitalului, căci aceștia și-au asigurat de preferință interese în industria de armament.

5. Din rulajul de mai sus al beneficiilor de producție sunt favorizați marii acționari și sunt păgubiți micii deținători de titluri. Proporția în care aceștia din urmă participă la beneficii este totdeauna mai mică decât aceea a marilor capitaliști, cari sunt consilieri de administrație, administratori, directori etc., toate acestea — însărcinări gras retribuite cu tantieme, jetoane, salarii, gratificații etc., sume cari figurează la *cheltuielile* bilanțurilor. Mai departe, cu cât capitalul se contabilizează mai complicat, prin mai multe întreprinderi și instituții, cu atât prelevările consilierilor, directorilor etc. sunt mai importante — și aceleași câteva sute de consilieri conduc aproape toate societățile anonime dintr'o țară — și cu atât se reduce mai mult cota ce revine micului acționar.

* * *

Propaganda ce se face de către fascism odată cu măsurile de acest soi, constituie o cnasă înșelare a mulțimilor, nepricepute în rafinamentul operațiunilor bancare, cari prin mecanismul lor complicat pompează grosul profitului, exploatând deopotrivă atât pe proletarul muncit, cât și pe micul burghez, care-și încredințează societăților capitaliste bănuții lui albi strânși pentru zile negre.

C. DRAGULESCU

Școala și reformele mari ale statului

Raportul în care se găsește instituția școlară cu structura (infrastructura) și suprastructura statului, a fost și este obiect de seamă în cercetarea sociologiei contemporane. Sociologia definindu-și obiectul și metodele de cercetare, ca știință a societății, a abordat și această latură importantă a studiului statului modern.

Intr'o evoluție firească, neforțată a statului, suprastructura sa, este rezultanta structurii societății. Între structura și suprastructura unui stat, este un raport de condiționare reciprocă.

Sunt cazuri când suprastructura, prin instituțiile sale, caută să *forțeze* evoluția statului și prin aceasta să schimbe structura aceluși stat. Ceeace găsim în epoca modernă și îndeosebi în timpuri de criză economică. Rețelele economiștilor și oamenilor politici, în aceste împrejurări, pentru însănătoșirea statului atins de turburări economice și deci și politice, prescriu drumuri noi de orientare și practică în stat.

Școala făcând parte din suprastructura unui stat, trebuie să fie expresia directă și sinceră a structurii statului și să se integreze și coordoneze celorlalte instituții, cari alcătuiesc suprastructura aceluși stat. Sociologic și firesc așa e.

Dar nu întotdeauna instituția școlară se află în această încadrare și coordonare. În două cazuri găsim justificat, ca instituția școlară să nu corespundă în totul structurii statului. În timpuri de prefaceri radicale, provocate de cauze meritabile și cari durează; al doilea caz, când structura statului se cere imperios modificată în unele sectoare, spre a se face față noilor exigențe reclamate de progresul tehnic și de civilizație în general. Se întâmplă însă că sub scutul acestor necesități, școala, ca și alte instituții de seamă din stat, să fie folosite de conducători în interesul unei categorii sociale. Fie că acea clasă socială e în ascensiunea ei economică și culturală, fie că vremea ei începe să apună.

În situația aceasta se găsește statul nostru. Cu înlocuirea tot mai simțită până la eliminarea definitivă dela conducere a reprezentanților mării proprietăți agrare de către burghezia capitalistă, asistăm la creierea unor instituții după „chipul și asemănarea“ intereselor capitaliste. Interese concretizate pe rând în capitalismul comercial, bancar, industrial și financiar. De s'a ajuns că toate puterile statului, deși după titlul legilor lor de existență și funcționare ar părea independente, sunt aservite, legate de stâlpuț intereselor capitaliste ale unei minorități. Atât în întreprinderi comerciale, industriale și ban-

care particulare „încurajate“ de stat, cât și în instituțiile propriu zise de stat, găsim *același* stat, cu puterile și resursele sale de venituri, canalizat în albia intereselor minorității burghezo-capitaliste. Suprastructura statului e deci streină de structura social-economică, care tinde la o modificare a acestei structuri, după scopurile „lor“ bine chibzuite.

În astfel de stare anormală ne găsim de mai bine de o jumătate de veac. S'a tins și se tinde la schimbarea întregii înfățișeri a țării. Organizația și instituțiile de stat, instituțiile create artificial cu „sprijinul“ statului, și puterea statului încredințată reprezentanților celor mai veritabili și interesați ai burgheziei capitaliste, se sforțează — având deci și cuțitul și pâinea în mână — de mai bine de 60 de ani, să facă din această țară ceea ce nu poate fi tocmai prin natura sa.

Intrucât țărănismul e o concepție de viață și o formă de organizație de stat de durată, fiindcă e potrivit cu structura și tendințele adânci, organice și firești ale poporului român, așa dar pornește la întemeierea unei culturi și civilizații românești, el este revoluționar în toate domeniile de viață, de activitate și în toate problemele teoretice și practice, pe care le vrea adaptate realităților statului acestuia, făpturii lui. El nu neglijează și nu nedreptățește nici o problemă ce interesează orientarea și bunul mers al statului nostru. Va pune în lumina clară acele aspecte umbrite sau înăbușite pur și simplu brutal până acum, va da expresiune cuvenită vitalității — în toate aspectele sale — poporului român.

Instituția școlară este una din instituțiile de seamă din stat, care în timpuri de reformă suferă modificări radicale, adoptări simțitoare¹⁾. Ea devine instrumentul de luptă pentru revoluția socială și culturală la care s'a angajat conducerea statului. Aportul școlii în realizarea și mai ales consolidarea unei noi ordini într'un stat e de primul rang. Este aceea care pregătește noua generație în noul crez, picurându-l zi de zi și luptând cu prejudecățile și umiltirile vechei lumi, care încearcă rezistență prin tot felul de căi deschise sau mascate. O acțiune revoluționară se produce și durează numai într'un climat sufletesc. Cea care n'are la bază climat sufletesc, dispare repede. Cu atât mai mult cu cât caracterul revoluției noastre nu e catastrofal, ci măsurat și chibzuit. Clădirea nouă însă ar fi o greșală să ne închipuim că am putea a ridica folosind zidurile vechi. Ar însemna să cârpinim un lucru vechi cu un petec nou; nu am dura o construcție solidă. Fapt care ar compromite ideea și acțiunea însăși. Și iarăși, ar fi o iluzie pe care am plătit-o scump, să ne închipuim că o operă revoluționară se realizează cu ușurință și în câțiva ani.

1) Articolul de față, constituie sumare considerațiuni preliminare la unul viitor: „Școala primară în statul țărănesc“.

Totdeauna, iar azi constatăm în toate statele ce s'au angajat la revoluții mari, că școala a fost aceea care și-a luat doctrina și și-a întocmit organizarea conform ideii și acțiunii revoluționare. În Rusia, Germania și Italia, ca să dăm exemplul numai pe acestea ca un caracter revoluționar pronunțat, școala a fost imediat adoptată, în fiecare din ele deosebit.

Rusia a făcut din școală nu numai ucenicia politică a viitoarelor generații, ci și un vast program și laborator de experiență și lucru. În această țară școala — de toate gradele — a ajuns să dea elemente de consolidare a reformelor din stat, la care Societatea poate că nu se așteptau. În germania întregul organism școlar a fost bruscat și total modificat. Directivele de activitate, mijloacele — totul a fost schimbat. Ministrul de instrucție și educație al celui de al treilea Reich, Bernhard Rust, a făcut din școală o adevărată monstruoșitate. Ideile lui Hitler (cuprinse în „Mein Kampf“) au devenit subiect de instrucție și educație. Primul scop al educației este realizarea rasei pure, prin cultivarea fizicului. Pe ultimul plan se situează instrucția (din: „The British Journal of Education and Psychology“ — Iunie 1935). În Italia — având în vedere caracterul revoluției fasciste — s'au produs mai puține schimbări de structură în organizarea școlară; în schimb, s'au introdus cu totul alte elemente spirituale și morale.

Noi ne găsim într-o situație specială. O școală orientată intenționat greșit până la o vreme, iar dela acea vreme o organizare școlară camuflată, în realitate tot cea de până aci, pusă la dispoziția burgheziei capitaliste. Prima organizare școlară a dus la pregătirea burgheziei în scopul de a pătrunde în posturile de conducere ale statului, ca în felul acesta să dispună de întreaga aparatură a statului, funcționarii importanți fiind sânge și concepție de viață burgheză.

Păturile largi, țărănești n'au putut pătrunde în aceste școli din lipsă de posibilități materiale, din cauză că organizarea școlilor n'avea comun nimic cu meritele lor, era deci străină de interesele lor, și o cauză și mai gravă, sistemul de selecționare părtinitor.

În al doilea stadiu de organizare, în fond cu nimic diferită de prima, prin creierea fără rost, lipsită de criteriu rațional, de școli teoretice, lipsa de atenție față de învățământul profesional de toate ramurile... Elementele mai înstărite ale satelor au pătruns în aceste școli teoretice, din care un număr important a rămas cu studiile neterminate din lipsuri materiale; iar restul, parte pătrunzând în corpul funcționăresc centralist al statului, parte intrând în rândurile șomerilor intelectuali. Satele în loc să profite, pierd și mai mult: exodul dela sat la oraș se mărește, elementele capabile se refugiază în orașe, unele din ele devenind declassate, economiile înstărite

rurale sărăcesc, iată o serie întregă de fapte, care au pauperizat, dezorganizat și scăzut nivelul spiritual și moral al sate-
lor noastre.

Astfel s'au servit conducătorii noștri de instituția școlară pentru exploatarea maselor țărănești. Cea mai dureroasă exploatare a fost cea spirituală și morală. Elementele dela sate cari au pătruns în școli, au fost încadrate mentalității burgheze. Odată ajunse în posturi de stat, au exploatat alături de ceilalți pe părinții și toți ai lor, din mijlocul cărora s'au ridicat.

Concepția funcționarească nenorocită, care a stat la baza școlii, creînd ingineri funcționari, comercianți funcționari, la a statului cea inginerească, că puterea de viață a unei instituții sau unui stat stă în perfecțiunea lor logică, că reformele și legiferările se pot copia sau transpune întocmai ca planurile unui pod sau case de aiurea, au reușit să dezorganizeze statul și aparatul administrativ de stat. La umbra aceste dezorganizări, fie din motive „superioare“ de stat, fie din necesitățile de „structură“ economică națională și de progres tehnic (dar nu s'a dat nici o atenție învățământului profesional, tehnic), au putut să opereze în voe și cu aprobarea forului statului, utilizând puterea de conducere și averea lui, în scopuri particulare.

Partidul liberal a dat o dovadă de o extraordinară abilitate atât în epoca sa de înflorire, cât și în cea de înflorire. Are o ascensiune unică în istoria politică. Impus dintr'odată de evenimentele din 1848, apoi din cele din 1859, din principiile pentru care a luptat în mișcarea revoluționară și-a făcut un puternic raport, dar uitând după aceea de ele. Dl. C. Rădulescu-Motru spune despre ei: „Acești naționaliști au isbutit să dărime definitiv în câțiva ani ceea ce fanarioșii nu isbutiseră să slăbească în timp de secole“. Iar despre organizarea statului: „Prin imitare, după apus, satul cel viu de altă dată intră ca umbră în despărțiri teritoriale abstracte“. „Țăranul e des prins de unitatea satului pentru a fi făcut burghez, întreprinzător liber, comerciant, homo economicus. Rezultatul îl cunoaștem. Încă un secol de rătăcire, dacă mai dunează, și nu vom mai avea ce îndrepta, fiindcă totul va fi pierdut“.

Este acest partid mai ales unic prin organizarea instituțiilor de stat fără un alt criteriu decât pentru întărirea unei burghezii, utilizând, prin ajutorul acestor instituții, puterea și averea statului. Cu legi, cari ar părea însă potrivite timpului după titulatura ce-o poartă. În conținut departe de așa ceva. În aplicare și mai „ajustate“.

De școală s'a servit în interes propriu, de clasă și de familie, cu aceeași abilitate ca și celelalte instituții. Intreaga organizare școlară a fost și este streină de nevoile reale ale statului. E necesară o întregă reorganizare.

Partidul național-țărănesc are de întâmpinat greutăți de neînving. Intreaga aparatură instituțională a statului, majoritatea funcționarilor refractară, mentalitatea burgheză, sunt piedici care se înlătură cu timpul, și aici e e greutatea mare. Intrebuințarea expedientelor, cârpiturilor, nu face decât să compromită ideea și acțiunea.

Dacă s'a făcut ceva democrație politică, dacă s'au făcut câteva îmbunătățiri cu caracter democratic, democrație școlară, efectiv, nu s'a făcut. Ori, partidul național-țărănesc are de îndeplinit, în materie de organizare școlară, două mari reforme: democratică și țărănească. Dar nu numai teoretic.

Intr'un alt articol voi încerca o schițare a unei reorganizări școlare primare, care să satisfacă punctul de vedere democratic și țărănesc. Școala primară, pentru că țara noastră e compusă din aproximativ 15.000 de sate, prezintă o deosebită importanță în consolidarea unui stat național, democratic și țărănesc.

ION GEORGESCU — Cluj

Antagonisme: între esențial și superficial

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În vreme ce o parte din continentul european se agită rasist și autocratic dincolo de limitele îngăduite chiar exagerării, cealaltă parte se realizează politic, în cea mai autentică democrație. Este pentru generația contemporană un spectacol de conflict ideologic din cele mai antagoniste și din cele mai instructive. În adevăr, nimic nu interesează într'un grad mai înaintat, decât cele două tendințe opuse și animatoare nu de masă, ceace-i curent, ci de viață socială, ceace-i cu totul excepțional. Două tendințe, care revendică umanității, recunoașterea perfecțiunii în fundament și realizări. Două tendințe cari trăiesc egal de activ, — rămâne de cercetat, dacă și egal de natural.

Până după ultimile efecte ale războiului mondial, formele democratice evoluaseră normal cu rivalități curente și succese constante; odată aceste efecte consumate, sistemele democratice au fost asaltate cu o excepțională vigoare, de apariția absolut anacronică, a formelor de guvernământ individualiste.

Problema esențială în acest conflict este, nu căutarea argumentelor, care îl justifică, pentru că fibrele oportunistelor cari îl crează, ar demasca prea rapid și prea eficient, fragila lor arhitectură; problema esențială constă în a afla dacă acest conflict se datorește unor cauze aparținând structural democrației, sau numai unor împrejurări accidentale, care au compromis-o pe nedrept.

Izvorul democrației stă într'o experiență atât de com-

pletă, atât de verificată și atât de veche, încât istoria evoluției ei poate ține cu succes locul oricărei teorii destinate susținerii valabilității ei, lucru care nu este pur în discuție nici de ofensiva curenților de dreapta.

Este de subliniat însă, că argumentul fundamental al doctrinei antidemocratice contimporane, este necesitatea purificării națiunii cu toate consecințele ei. Din acest argument s'ar putea bănuși că, ceea-ce formează slăbiciunea democrației ar fi puțința de participare a tuturor membrilor națiunii, la propria ei conducere, mai plastic, s'ar putea deduce că ceea-ce compromite democrația, după partidele de dreapta, este amestecul minorităților etnice la conducerea colectivității sub toate raporturile.

Fără a intra în analiza acestei premise, fără a-i căuta legitimitatea, nu-i mai puțin interesant de a intra cu un pas mai mult în intimitatea acestei doctrine, acordându-i teoretic exclusivitatea elementului naționalist. Pentru ce în această ipoteză autocrația este totuși necesară? Dacă curențele de dreapta văd slăbiciunea democrației în impuritatea etnică a statului, pentru ce, această impuritate odată înlăturată, autocrația este indispensabilă? Logica impusă de premisele actuale ale curenților de dreapta, nu justifică această nouă necesitate. Se cere un singur om, care să realizeze purificarea etnică, ceea-ce desigur un guvernământ democratic ar refuza, dar odată această purificare realizată, pentru ce majoritatea etnică nu se poate dispensa de autocrație, al cărei mandat ar părea circumscris numai unui anumit rol, după curențele de dreapta? Iată ceea-ce nu explică nici hitlerismul, nici fascismul, nici diferitele fronturi naționaliste, cari agită atât de fals și zădărnice viața publică românească.

Din argumentele îndreptate contra democrației, nu rezultă cum ar fi necesar și logic, legitimitatea autocrației. Iar dacă totuși curențele de dreapta au o anumită viață alimentată de aprobarea unor anumite mase, aceasta se datorește, nu crezului, sub care pretind a se orienta, ci unor circumstanțe specifice pentru fiecare țară și pentru fiecare concepție de naționalism.

În Germania naționalismul este o încercare de a reface spiritul colectiv al poporului, în România naționalismul este o imitație a câtorva oboșiți de așteptarea normală a onorurilor, cari pe dreptate, n'ar fi venit nici-odată. În adevăr, spiritul colectiv al poporului român n'a suferit nici-odată o scădere, pentru că la noi nu s'a putut vorbi niciodată de o ridicare anormală a individualismului, așa cum s'a petrecut în alte țări.

Atunci care este totuși împrejurarea căreia curențele de dreapta, găsesc la noi, unele aprobări, cu toată falsitatea cre-

zului, sub care se prezintă în fața națiunii? Această cauză stă în indiferența permanentă a masselor față de formele vieții colective, indiferență datorită ignoranței, a lipsei de control și onestității publice. Indiferența aceasta față de formele vieții colective, a permis strecurarea în organele suveranității naționale, a unor persoane deprinse a vedea în orice oficiu public, un izvor de avantagii personale; când dedesubtul activității acestor persoane a devenit public, amatorii de renovări politice s'au grăbit a atribui aceste scandaluri, defectuozi-tății sistemului democratic, și nu cum ar fi fost just, unui sistem serios de apărare interioară.

Poporul înșelat și descurajat este tentat să spere purifi-carea moravurilor politice la orice sistem. Dacă anumite de-căderi s'au putut produce sub controlul existent al poporului reprezentat la ce căderi și mișelii nu se poate aștepta acelaș popor, de la un singur om, sau dela o singură clasă, asupra căreia poporul nereprezentat, sau reprezentat fictiv, nu mai poate avea nici o posibilitate de control? Deci singurul punct de atracție al curenților de dreapta îl formează, pentru popor, purificarea moravurilor, condiționând însă această purificare și de purificarea etnică.

Pentru ce însă ofensiva cinstei care trebuie să pornească de sus în jos, cere îndepărtarea poporului dela realizarea ei? Sau pentru ce această ofensivă implică numai decât îndepăr-tarea și nu tratarea elementelor, cari după unele judecăți, pă-strează virtuțile poporului. Iată întrebări, cari desgolesc toate intențiile, toată fragilitatea, toată neonestitatea curenților de dreapta.

Este oare necesar a mai preciza concluziunile care se impun chiar celei mai ușoare concentrări a curenților de dreapta?

Autocrația nu poate lupta împotriva democrației, prin argu-mente care să-i pună în joc valabilitatea ca sistem. Un plus de luciditate și de onestitate ar înlocui elanul spre dreapta cu elanul spre corectivele necesare perfecționării unui sistem de guvernământ firesc și deci tolerabil.

Mai este nevoie de a preciza că acest sistem stă în par-ticiparea tuturor membrilor unei colectivități la propria lor conducere? Desigur că nu! Nimeni nu poate, fără rea credin-ță, ignora că ceea-ce determină existența și viața unui stat, este valoarea lui ca voință și conștiință, iar nu mandatul mis-tic al unei ungeri de problematică evidentă și că această va-loare nu se exprimă printr'un om, ci printr'o însumare spiri-tuală a acestei colectivități, însumare care în această struc-tură, nu poate fi realizată decât exclusiv prin reprezentanță.

Adv. I. UDREA — Galați.

Pentru pace

Declarațiile dlui N. Titulescu:

Să facem frontul unic al păcii...

Voesc pacea și o voesc prin mijlocirea Societății Națiunilor, dar niciodată n'am stabilit securitatea României numai pe pactul Societății Națiunilor, ci alături de el am creat tratate de alianțe speciale. Azi, când se vorbește de reforma Societății Națiunilor, eu spun: băgați de seamă pentru că se voește a se ușura procedura revizuirii tratatelor.

Nu pactul a dat greș, ci oamenii. O luptă mare se deschide la Geneva. Sunt azi mai mult decât oricând cu Societatea Națiunilor. Vreau pace. Pentru aceasta ne trebuiesc alianțe și amicitii cu toate popoarele fără de nici-o deosebire. Declar că oricine garantează hotarele României și ale aliaților noștri, este aliatul nostru de drept.

În ce privește Franța, țin să spun, că locul ei de frunte în inimile românești este datorit după mine mai presus de comunitatea de interese, mai presus de afinitatea de rasă la două fapte: Franța și-a făcut o specialitate de ași alege aliații în rândurile statelor așa zise mici, arătând prin aceasta cât de cădinc îi este înrădăcinat principiul de egalitate a națiunilor și al doilea ne-a fost dat a fi martor ocular al tuturor efortărilor făcute de Franța pentru organizarea păcii dela război, cu toată puterea formidabilă, pe care a reprezentă armata franceză. Dacă toată lumea vrea pace, atunci soluția e simplă. Să facem frontul unic al păcii, iar dacă acesta nu se poate și războiul ar izbucni, apoi trebuie să se știe, că România nu se poate bate în tabăra acelora în care să găsește statele care vor sporirea teritoriului lor pe spinarea fării noastre.

„PATRIA“.

Discursul dela Vinjul de Jos și pacea mondială

Discursul fostului Președinte de Consiliu a însemnat nu numai o piatră de hotar în politica internă, dar ridicându-se pe un plan mondial acesta constituie și o prețioasă contribuție la eforturile pentru menținerea păcii. În această raportare, cuvintele spuse în slujba păcii, a păcii mondiale, relevă în dl. Iuliu Maniu un larg și adevărat spirit european.

Fără îndoială, că problema păcii e problema centrală a politicii internaționale. În mai multe rânduri „Patria“ a amintit de Congresul Mondial al Păcii, pe care-l organizează la Bruxelles, în zilele de 3—6 Septembrie a. e. cei mai distinși oameni de Stat și cele mai alese personalități culturale, în frunte cu venerabilul lord Robert Cecil, Președintele Republicii Cehoslovace, dl. Eduard Beneș, Președintele Republicii Spaniole, dl. M. Azana, Președintele Camerei franceze, dl. Ed. Herriot, fostul președinte al Consiliului Societății Națiunilor, dl. Madariaga, etc. Punctul de plecare al acestei mari acțiuni pentru pace și mijloacele pentru mântuirea păcii și pentru înălturarea războiului se găsesc în apelul Congresului, pe care-l redăm în cele ce urmează, pentru a raporta la acesta cuvintele dlui Iuliu Maniu:

„Pacea este în pericol! Bunul cel mai prețios al umanității — pacea — este în pericol!

„Societatea Națiunilor, instrument al politicii internaționale, creată în urma unui sângeros război pentru a rezolva pe căld pașnică toate conflictele, trece printr'o gravă criză.

„Guverne și-au asumat răspunderea de a viola pactul Societății Națiunilor și tratatele internaționale.

„Războiul, această pată rușinoasă a umanității, e sărbătorit de unii ca cea mai mare glorie a omenirii.

„Față de această situație, facem apel la toate popoarele, la toate organizațiile, cari au înscris în programul lor apărarea păcii, să-și coordoneze eforturile.

„In ce condiții ar putea fi salvată pacea?

Pacea nu poate fi salvată decât aplicând următoarele principii:

1. Inviolabilitatea obligațiunilor rezultate din tratate;
2. Reducerea și limitarea armamentelor pe baza unui acord internațional: desființarea profiturilor rezultate din fabricarea armelor;
3. Intărirea Societății Națiunilor pentru a preveni și opri războaiele prin organizarea cea mai eficace a securității colective și a asistenței mutuale;
4. Stabilirea unui mecanism eficace, în cadrul Societății Națiunilor, pentru remedierea situațiilor internaționale susceptibile de a provoca războiul.

„Nici-unul din aceste principii nu e îndreptat împotriva vre-unui popor, oricare ar fi el.

„Ceea-ce voim să realizăm prin mișcarea noastră este egalitatea deplină a tuturor popoarelor și a reprezentanților lor.

„Pacea indivizibilă, care se extinde peste toate ținuturile planetei, aceasta este singura cale, care făgăduiește în adevăr realizarea unei colaborări constructive și rodnice între popoare“.

În țara noastră, cel mai autorizat glas s'a rostit la Vințul de Jos, aducând adevăratele hotărâți ale Ardealului și României întregi pentru politica păcii. Dl. Iuliu Maniu a spus:

Trebuie să ne îngrijim să stăm în bune raporturi, în bună prietenie, cu toate popoarele, dar mai ales vrem să nu ne fie ciuntite hotărârile și să nu permitem nimănui să se atingă de țara noastră. Noi nu vrem război. Nu vrem să atăcăm pe nimeni, vrem să ne apărăm țara noastră. Noi vrem pace și noi trebuie deci să ne aliem cu țări cari vreau pace.

Voci: Franța, trăiască Franța!

Dl. IULIU MANIU: Știu sigur, că pacea e dorită de Franța, de Anglia, de Polonia, de Mica Antantă, de popoarele din Balcani și noi, cu inima curată, să mergem cu ele împreună, să apărăm pacea. Și Societatea Națiunilor vrea pace. Si de aceea, să nu permitem ca ea să fie luată în batjocură, ci să o susținem.

Cu mare mirare am văzut, că unii oameni, cari se numesc politici și se numesc Români, atacă Franța.

Voci: Jos cu ei!

Dl. IULIU MANIU: ... și cari ne sfătuiesc să mergem cu Germania. Ni-se cere să ne schimbăm, peste noapte politica, tocmai atunci, când prim-ministrul Franței și ministrul de externe, fac cele mai favorabile declarații, și își iau cele mai favorabile obligații pentru noi, declarând trei lucruri mari și anume: Că vor securitatea colectivă, adică vor pace pentru întreaga Europa, dacă se poate pentru toată lumea.

Nu vreau reforma statutului Societății Națiunilor, decât în sensul ca să se explice unele dispoziții, cari cr cere o claritate mai precisă. Aceasta este un lucru extraordinar de important pentru noi, pentru că pe această temă se dă bătălia cea mare: anume statele revizioniste cer ca statutul Societății Națiunilor să se schimbe în așa fel încât să se poată face schimbări teritoriale și cu majoritate de voturi, ceea ce ar fi pentru noi

o catastrofă. Aceasta ar însemna ca hotarele țărilor să fie în continuă fluctuațiune, după cum ar fi în fluctuațiune raporturile de votanți între diferitele state, ceea ce ar produce o continuă nesiguranță a hotarelor și prin urmare o continuă neliniște a popoarelor. Declarațiunile guvernului francez, în privința aceasta, ne dau satisfacțiune, și noi nu putem decât să-i fim recunoscători pentru aceasta. (Aplauze. Ovațiuni la adresa Franței).

Poate fi Român, cu cap, care să vrea, între asemenea împrejurări, ca noi să ne depărțim de Franța și să ne alipim de Germania, care este revizionistă? (Strigăte: Jos trădătorii!)

Cuvintele dlui Iuliu Maniu trebuie să fie urmate de fapte. Societatea Națiunilor, minată în temelii de țările revizioniste (Germania, Italia, Ungaria, Japonia), trece printr-o grea criză. Mișcările pentru pace, pentru Societatea Națiunilor și împotriva războiului revizionist, ale păturilor populare din fiecare țară trebuie să exercite presiuni asupra guvernelor respective pentru a le sili să lucreze pentru ridicarea prestigiului Societății Națiunilor și pentru preîntâmpinarea războiului, mai serios decât au făcut-o în trecut. E necesar, așadar, ca acțiunea Congresului Păcii, dela Bruxelles, să găsească un răsunset cât mai mare în țară, iar Partidul Național-Tărănesc să se pună în fruntea acestei acțiuni și să conducă massela românești dornice de pace.

„PATRIA“.

Un apel al Tineretului din România pentru apărarea păcii

Recentele evenimente internaționale, acele cari s'au petrecut și acele cari se petrec și se pregătesc, — precum și întreaga atmosferă internațională, au stârnit o adâncă neliniște în rândurile tuturor oamenilor, doritori de pace.

Primejdia izbucnirii unui nou războiu, distrucător a milioane de vieți omenești și a tot ce a creiat din veacuri mintea și brațul omului, alarmează întreaga lume și mai ales, cea parte a ei sortită cea dintâi victimă. — tineretul.

Tineretului din România nu-i lipsese nici avântul, nici curajul, nici dragostea de neamul lui și de pământul pe care s'a născut și a crescut.

Milioane de tineri sunt gata să-și apere țara împotriva oricărui atac, ce-ar încerca să zdrobească neatârnată poporul sau să jertfească țara.

Dar cu atât mai multă vigoare se ridică acest tineret împotriva uneltirilor și pregătirilor de războaie, împotriva acelor cari, opunând forța — dreptului, — calcă în picior tratatele, înșală prietenii și cufrepesc țările mai slabe, cum fac statele revizioniste războinice și susținătorii lor.

Tineretul iubeste pacea, precum iubeste și cultura și progresul. Numai în condițiuni de pace își poate cuceri tânăra generație o mai bună situație economică, ridicarea ei culturală și dezvoltarea fizică, armonică printr-un sport liber și sănătos.

El vede în război o amenințare pentru cultura poporului. De aceea ideea Asociațiilor pentru Liga Națiunilor din Anglia și Franța de-a organiza un congres universal al tineretului pentru pace, a găsit un larg răsunset în rândurile tineretului din țara noastră.

Acest congres ce se va ține între 31 August și 6 Septembrie la Geneva, a fost pregătit prin conferința internațională dela Bruxelles, unde reprezentanții a douăsprezece milioane de tineri din toate țările, aparținând celor mai felurite organizații, religioase, culturale, politice, sportive, educative, etc., au afirmat voința lor de a apăra pacea.

Tineretul din România trebuie să-și spună cuvântul la acest congres. Facem apel la întreg tineretul din această țară ca, pe deasupra considerațiilor politice, etnice sau religioase să adere la această universală manifestare pentru pace, trimițându-și delegații săi la congres.

Chemăm toți tinerii iubitori de pace să-și unească forțele în apărarea ei alături de aceia cari luptă pentru apărarea Ligii Națiunilor, securitatea colectivă în fața agresorului, întărirea legăturilor de prietenie cu statele pacifiste, Franța, Mica Înțelegerea Balcanică, U.R.S.S. etc. Luând cunoștință din partea Biroului pentru pregătirea congresului universal dela Geneva al tineretului pentru pace, de existența unei secțiuni în România a Asociației Universale pentru Liga Națiunilor, ne exprimăm dorința de a pune mișcarea tineretului sub auspiciile acestei secțiuni.

Propunem să se țină în București între 10 și 15 August o conferință națională cu participarea tuturor organizațiilor din țară, sportivă, culturale, politice religioase, umanitariste, etc., pentru a face un schimb de vederi în scopul coordonării eforturilor pentru apărarea păcii și Ligii Națiunilor.

Drumul pe care trebuie să meargă tineretul, este clar arătat de marele bărbat de stat dl. Nicolae Titulescu „Frontul unic al Păcii”.

Adeziunile și corespondența se vor trimite pe adresa:

N. Lungescu, str. Maria Rosetti No. 61, București.

Ilie Lazăr, fost deputat, președinte al organizației național-tărăniste din Maramureș; N. Lungescu, secretar general al Tineretului Tărănist Radical; Gogu Rădulescu, președintele Frontului Studentesc Democrat; Angelii Emil, Mircea Stan, pentru Grupul A.S.P. București; Petre Vulpescu, avocat, secretarul Tineretului Socialist (Popovici); M. Leonte, președintele A.S.P. Brașov, consilier în comitetul Federației C.F.R.; Alexandru Lazăreanu pentru Tineretului Blocului Democratic; Traian Constantinescu; Măroșan Traian; Pricop Gh. pentru Cercul Cultural al Tineretului C.F.R. Iași.

BCU Cluj / Central University Library Cluj „PATRIA”.

Congresul mondial pentru pace

....Opinia publică mondială, organizațiile politice culturale, religioase, credincioase idealului păcii, trebuia să ceară un NU! hotărât și respectat provocătorilor de mari măceluri, și noi dezastre.

În acest scop a fost creată „conferința universală pentru pace”, conferință al cărei scop este organizarea porților de pace ale lumii. Deșigur că printre inițiatorii acestei conferințe nu găsim nici pe d. Hitler, nici pe d. Gömbös. În schimb, dela lordul Cecil și arhiepiscopul de York, dela conducătorii Franței democratice, la d. Beneș, președintele republicii cehoslovace și d. Milan Hodza, primul său ministru, până la conducătorii organizațiilor politice și sindicale ale muncitorimei de toate nuanțele — tot ce este spirit de omenie, tot ce este spirit de tendință pacifistă în Europa, se găsește înrolat în această cruciadă pentru pace.

Mai mult ca oriunde, în România este necesară gruparea tuturor partidelor democratice, tuturor organizațiilor profesionale, culturale, religioase, cari pentru un motiv sau pentru altul, sunt împotriva războiului, într’un larg *front al păcii*. Căci lupta României pentru pace nu se duce numai în forurile internaționale, ci și înăuntrul țării. Și în țară avem tineri descrețați cari strigă „Trăiască războiul!”, „Trăiască Hitler!”. Și în țară avem politicieni ramoliți, ca d. Vaida, cari vor să ne dea „un ideal al puștilor și al mitralierelor”, etc., uitând că și interesul național și comandamentul moral cer să nu se verse iar sânge românesc. România n-are nimic de câștigat într’un nou războiu, decât primejdierea independenței sale naționale, decât jertfa nefolositoare a celor mai buni fii ai săi.

Numeroase personalități ale democrației românești, ca d. avocat Titel Petrescu, ca fruntașul tărănist Victor Gherasim — au recunoscut nevoia unui *front al păcii în România*. Dar acestora nu e de ajuns. Trebuie luptat pentru ca partidele întregi să intre în acest front, trebuie luptat ca el să cuprindă pe toți cei însuflețiți de dorința de pace și de conștiința adevăratelor interese naționale.

„Tărănismul Bănățean”.

Congresul pentru pace dela Praga

În ziua de 25 Iulie a. c. s'a ținut la Praga primul congres al Comitetului de inițiativă pentru organizarea Congresului Păcii, al țărilor din Europa centrală și răsăriteană, sub președinția deputatului cehoslovac Kozac. Cu câteva zile mai înainte, în 21 și 22 Iulie, același congres al comitetului de inițiativă a avut loc la Bruxelles, pentru țările din Occidentul Europei.

Aceste Comitete de inițiativă s'au menire să pregătească marelle *Congres mondial pentru pace*, ce se va ține la Geneva în zilele de 3—6 Septembrie. Pentru congresul comitetelor de inițiativă, s'a ales intenționat capitalele a două popoare din cele mai pacifice, și din cele mai periclitate de expansiunea Germană. Soarta lor însă, nu se va deosebi prea mult de a celorlalte popoare mici, toate fiind periclitare în aceeași măsură să cadă jertfă, dorințelor imperialiste ale fascismului.

În marele Congres pentru pace, ce se va ține la Geneva, delegații tuturor popoarelor vor protesta împotriva spiritului de agresiune a guvernelor fasciste, organizându-se în același timp într'un front unic al tuturor popoarelor, ce vreau să lupte sincer împotriva războiului.

În congresele Comitetelor de inițiativă, ținute la Bruxelles și Praga, s'al constatat cu multă satisfacție, că omenirea și-a dat în cele din urmă seama, că numai de ea depinde menținerea pe mai departe a păcii și că într'adevăr dacă nu vrea să suporte ororile unui nou măcel, trebuie să se organizeze într'un front unic al luptei împotriva războiului.

Președintele Comitetului de inițiativă dela Praga, d. Kozac, a încheiat lucrările congresului cu următoarele cuvinte:

Popoarele mici sunt hotărâte să împiedice toate intrigiile ce ar putea duce la un război. Ele speră, că se vor intensifica legăturile culturale și economice între țări, permițând o cât mai potrivită colaborare și o cât mai bună organizare a securității colective contra agresorului.

„Pacea și securitatea statelor mici — precizează declarația, — crează în același timp securitatea marilor puteri. Securitatea și independența politică și teritorială a oricărei țări trebuie asigurată în aceeași măsură ca și securitatea colectivă a lumii întregi, care nu cunoaște nici mari puteri și nici state mici.

Iar delegații lor Congresului, cari s'au prezentat în audiență la dl. Beneš, președintele Republicii Cehoslovace, li s'a spus din partea acestuia:

„Ne întâlnim în momente grele. Fără a face exagerări păgubitoare, trebuie să constatăm, că timpurile sunt serioase. Pretutindeni se pune întrebarea: dacă Europa merge spre un nou războiu.

Am însă impresia profundă, că nu va izbucni nici un conflict. În Europa occidentală există temeri din cauză statelor mici și mijlocii din Europa centrală și orientală. Dacă aceste state au reușit în timpul războiului mondial să se elibereze, acest lucru s'a întâmplat fiindcă voința în sufletele lor a fost puternică. Această voință trebuie mai mult întărită și unită cu conștiința propriei puteri. În situația de azi nici un stat nu poate vorbi războiul, căci n'ar putea obține prin el rezultatele scontate. După un nou război însă, ar veni catastrofe, cari ar înmormânta totul.

Noi suntem hotărâți să ducem până la extrem politica de pace și nu vom pierde nicio ocazie de a cădea de acord în problemele internaționale atât cu statele vecine, cât și cu cele mai îndepărtate.

Cehoslovacia este țara tipic pacifistă“.

La congresul Comitetului de inițiativă, s'a lansat un apel către toate popoarele, prin care li sa cere soluționarea pe cale pașnică a tuturor litigiilor ce ar mai exista între ele, ca astfel să se înlăture și mai mult, orice pretext de justificare a războiului.

Apelul cere convocarea a cât mai multe întruniri populare, unde să se încerce rezolvarea tuturor problemelor în legătură cu menținerea păcii.

A sosit momentul, ca omenirea să-și dea seamă de pericolul ce o amenință, și trecând peste toate subtilitățile diplomației de cabinet, să-și dea mâna în fața pericolului comun al tuturor: războiul.

„PATRIA“.

Menținerea păcii este legată de acțiunea statelor mici. Congresul internațional pentru pace, întrunit la Praga și la Paris

Odată cu ședința pentru pace dela Praga, la Paris s'a ținut un congres al păcii pentru țările mari din Occident, sub președinția lordului Robert Cecil. In aceeași linie de vedere occidentul s'a pronunțat pentru pace și contra oricărei manevre de războiu. Faptul că puterile mari și pacifice din Occident se ridică într'un congres pentru pace, garantează într'o măsură foarte mare respectarea liniștii în Europa și dejoacă planurile agresorilor de astăzi și de mâine. Față de personalitățile, de înaltă responsabilitate și de un trecut nepătat, cari au luat inițiativa păcii, rătăcirile reacționarilor dela noi și aiurea pierd orice importanță. E lucru știut de toată lumea, că un lord nu poate fi așa de ușor ... comunist și nici președintele Beneș un francmason vândut....

Interesele României, văzute prin prismă acestor congrese preliminare ale congresului universal dela Geneva, sunt strâns legate de mișcarea pentru menținerea și organizarea păcii universale, de „frontul unic al păcii“, cum a spus d. Titulescu. Interesele României sunt strâns îmbinate cu interesele țărilor democratice. La Londra cele trei mari puteri locarniene au subliniat, că „nimic nu se va face fără să se țină seamă de cuvântul și interesul României“. Asigurarea dela Londra, care ne garantează evoluția noastră națională și socială și care nu admite revizionismul, este un fapt care n'are nevoie de comentarii.

Dacă spusele dlui Maniu dela Vințul de Jos înseamnă evanghelie pentru orice bun Român, dacă este adevărat, că „nu poate fi Român cu cap, care să vrea ca noi să mergem cu Germania, care este revizionistă“, și deci „orice filohitlerism înseamnă la noi trădare de patrie“, tot așa putem spune astăzi următoarele cu privire la reacționarii francezi: Poate exista un Român, care să vrea să se ducă sub steagul revizionistilor, în frunte cu Rothermere, cari au făcut în aceste zile la Paris un „comitet revizionist în favoarea Ungariei, pentru restabilirea drepturilor „nobilului“ popor maghiar“.

Presa reacționară din Ungaria triumfă zilnic de formarea acestui comitet, dar presa reacționară dela noi ce va spune oare la această ispravă a tovarășilor lor de idei?

In fața unui nou val de pericol revizionist, care se anunță, importanța congresului și mișcării mondiale pentru pace și împotriva revizionismului, devine din ce în ce mai clară pentru orice om, dornic de pace.

Nimic nu poate schimba sensul cuvintelor dlui Iuliu Maniu atunci când acest bărbat de stat, cu experiența lui politică de 40 de ani a spus: „Cine merge cu curentele hitlerofile, merge contra neamului său“.

Pentru noi, cari dorim menținerea integrității hotarelor noastre, acest lucru ne-a fost garantat în mod răspicat numai și numai de țările democratice și dacă până astăzi Germania refuză să ne garanteze hotarele noastre, cuvintele lui Maniu rămân pline de înțelepciune pentru întreg neamul românesc.

„ROMANIA NOUA“.

Rolul bisericii în menținerea păcii între popoare

În momentul de față când uneltirile războinice se întetesc zi cu zi, când ura de rasă și de nații mobilizează mulțimile pentru a le pregăti moralicește pentru un nou abator mondial, în acest moment popoarele sunt mobilitate la opera de sfințire a păcii, apărare păcii câștigate cu atâtea jertfe.

Biserica contribuie într-o măsură foarte largă la opera de sfințire a păcii. Fidel spuselor și celor trăite de Isus Hristos, biserica reamintește în ceasul ultim credincioșilor săi că baza bisericii este pacea și iubirea între oameni. Apelul pentru pace, lansat de Comitetul mondial al păcii, publicat în „Patria” din ziua de 9 I. C., poartă iscălitura a celor mai iluștri șefi ai bisericii, ca arhiepiscopul de Canterbury din Anglia. (Pasteur Jezequel dela Asociația Universală pentru înfrățirea popoarelor prin biserică, Episcopul de Tallin din Estonia, etc., etc.).

Intr-un spirit, fidel acestui apel, reprezentanții bisericii ortodoxe s'au adunat în zilele de 2 și 3 Iulie la Râmnicul-Vâlcei și au pus problema păcii pe primul plan al discuțiilor lor.

Episcopul Vartolomeu Stănescu al Râmnicului a deschis congresul internațional pentru înfrățirea popoarelor prin biserică cu următoarele: „Noi trebuie să luptăm pentru pace fiindcă biserica creștină prin glasul Mântuitorului Isus Hristos luptă pentru pace”.

D. Edmon Espy, delegatul Generei, a făcut o dare de seamă asupra activității Asociației tinerilor creștini (Y. M. C. A.), care se mișcă acuma pe linia organizării păcii.

D. prof. Ispir, vorbind despre mijloacele religiei și ale bisericii în organizarea păcii, a arătat mijloacele de apărare concretă a acestui bun suprem al umanității.

În tot timpul congresului, problema păcii a fost o problemă de capitală importanță; în acest mod biserica își îndeplinește rolul ei sublim, de apărare a vieții mulțimilor oropsite.

În vederea Congresului mondial al păcii, care se va ține la Geneva, în Septembrie, toți preoții cu adevărat creștini, trebuie să cheme toate masele de credincioși întru apărarea păcii, adunându-i mai des în locașurile sfinte, unde să li se explice marea necesitate pentru omenire a menținerii păcii, și totodată să caute să trimită delegați la acest congres.

„PATRIA”.

Dreapta așa cum e

Partidul național jărănesc și extremismul de dreapta

Un elementar simț de autoconservare arată oricărui membru al partidului nostru că, în nici o împrejurare, cu nici o condiție, nu vor putea exista puncte comune între acțiunea partidului nostru și fanfaronada amatorilor de dictatură, oricare ar fi ei, și cu atât mai mult a celor grupați în ceea-ce se cheamă „garda de fier”. Dincolo de acest simț de auto-conservare, care n'ar trebui să lipsească nici unui membru al partidului, dacă revenim la declarațiile pe care frunțașii partidului nostru le-au făcut în diferite rânduri și în special la declarațiile făcute de dl. Iuliu Maniu la Vint, constatăm că nu este vorba numai de o auto-conservare. În momentul de față când taberele sunt formate, când ne pândește dictatura, suprimarea tuturor libertăților, pierderea dreptului de organizare și de luptă politică și economică, războiul revizionist, mizeria și moartea ca popor, partidul nostru s'a situat pe linia apărării democrației, pe linia luptei pentru libertate, pentru pâine și pentru pace. *Trăim în fapt o epocă de aventură dictatorială, așa că acum mai puțin decât oricând este momentul atitudinilor necesare.*

D. Maniu a arătat la Vinț, că numai un pas mai este pentruca aventura dictatorială de fapt, instalată în țara noastră odată cu venirea guvernului Tătărescu, să se transforme într-o stare de drept, și să deschidă poporului român o lungă epocă de lupte pentru desrobire. D. Maniu a spus aceasta cu greutatea trecutului de 40 ani de luptă pentru libertatea poporului român. Dacă e vorba ca în acțiunea pe care o întreprinde partidul nostru să-și găsească aliați, nu în tabăra celor care, la Congresul dela T.-Mureș, au format echipe pentru exterminarea fruntașilor partidului, trebuie să și-i caute. Și să nu se uite mai ales că aliații firești ai partidului național-țărănesc nu se pot găsi decât în rândurile celor care au decis să lupte pentru salvarea libertăților poporului român, pentru democratizarea vieții de stat, și nu în rândurile celor care prin „despoliticianizare“ și dictatură, urmăresc perpetuarea impilării în care se sbate poporul nostru.

„PATRIA“.

Școala teroristă

Crima dela spitalul Brâncovenesc constituie oare numai un act de lașitate? Opinia publică este oare frământată de acest caz, de dilema: civilii sau militarii să-l judece?

E ceva mai grav. Crima recentă desvăluie că ne aflăm în fața unui sistem terorist, care se practică la noi cam de mult și foarte des.

Mentalitatea și organizația teroristă sunt importanți streine, streine de pământul și de sufletul românului. Asta nu e o vorbă umflată, ci un adevăr.

Acum șase ani s'a creiat o tabără la Janka-Puszta (Ungaria) de unde a ieșit prima echipă de criminali, expedită prin Europa și din care echipă s'au recrutat și asasinii regelui Alexandru și ai lui Barthou. Iar dela instaurarea regimului hitlerist, terorismul a devenit un mijloc de-a stărni furtuni și a tulbura atmosfera politică din anumite țări. In dosul tuturor acestor atentate săvârșite contra oamenilor de Stat și a Suveranilor se desprind clar planurile acelor ce au interesul să arunce omenirea într'un nou măcel. Altă dată actele de terorism aveau un caracter personal, de răzbunare sau ură individuală. Azi mai toate aceste acte au caracterul unui sistem ce servește anumite scopuri internaționale.

Aci ajung azi toate organizațiile teroriste. Printre fanaticii se strecoară și agenți provocatori, poate chiar și venetici ce vin fie din tabăra dela Janka-Puszta, fie din tabăra lui Roemer, Hauerstein, Ehrhardt, Loewenfeld, Nicolai, etc.

Printre teroriștii dela noi vedem că tocmă teologii se disting mai mult, adică tocmă acei tineri ce s'au devotat științei divinității, asupra căroră ar trebui să aibe o înrîurire numai adevărul, morala, preceptele evanghelice, cari în fine, ar trebui să se distingă prin cele mai nobile calități sufletești.

Cum poate scăpa țara de astfel de organizațiuni? De sigur, nu prin gloanțe, nu prin aceleași arme, nu tot prin terorism. Dar nici nu este admisibil ca guvernele, partidele de guvernământ să tolereze organizațiuni teroriste, căci se expun a fi înlăturate prin acte criminale.

O singură soluție există: tot ce este contaminat de terorism, toate nucleeele, toate taberele cu astfel de rătăciți trebuie impresurate cu un puternic cordon sanitar și supuse unui tratament riguros până la complectă însănătoșire: tratament civilizat, umanitar, salvator. Astfel de bolnavi se supun numai unui tratament, nu gloanțelor.

Cordonul sanitar să fie compus din tof ce are aparatul nostru profesoral și cultural cu mai mult prestigiu. Acest aparat trebuie să întoarcă la școală, la omenie, la civilizație pe cei rătăciți cari nu mai eunose azi decât calea sângelui și să lase conducerea Statului în grija acelor ce au toate răspunderile.

„LUPTA“.

Trădarea lui Goga

Vizita dlui Goga la Berlin constituie pentru noi cel mai de seamă argument al tradării pe care acest poet politician a făcut-o intereselor și aspirațiilor neamului și țării noastre. Feciorul popii din Rășinari n'a roșit când cu mâna ridicată a salutat batalioanele cari mâine vor fi îndreptate în contra noastră? Fugarului dela Turtucaia nu i s'a mișcat sufletul văzând în Berlinul încârligat și el, întreaga vână la adresa aliașii dela Turtucaia, bârfitorul neamului și castelanul vânător de măriri, lor noștri?

Ce caută dl. Goga la Berlin? Bani? Instrucțiuni? Iată întrebările cari se pun și al căror răspuns trebuie dat imediat.

Dl. Goga s'a dus la Berlin pentru a depune omagii zugravului cu harnașament, a-i mulțumi pentru „sprijinul“ material neprecupețit, a-l informa și a-i jura credință nestrămutată. Iată de ce s'a dus dezertorul la Berlin.

„PATRIA“.

Dreapta deghizată și oligarhia financiară

Dictatură camufletă

În declarațiunile pe care d. Mareșal Averescu le-a făcut ziarului „Adevărul“, se află consemnată și părerea d-sale asupra Dictaturii: „Suntem sub dictatură de doi ani“.

Au spus-o și alții în nenumărate rânduri. E bine să o fi spus și d. Mareșal Averescu cu toată autoritatea.

Suntem sub dictatură de doi ani de zile.

Caracteristica dictaturii este doar guvernarea fără asentimentul opiniei publice, guvernarea pentru conservarea absolută a privilegiilor de clasă, guvernarea, care nu admite controlul, nici critica, guvernarea care se exercită prin violența forței pe care o pune la dispoziție aparatul de Stat, guvernarea care nu cunoaște respectul legii, a omului și a libertăților.

Dacă aceasta e dictatura, ea seamănă aidoma cu starea de lucruri de astăzi.

Guvernul Tătărescu se menține de doi ani în contra voinței poporului, prin o forță care îl impune în contra și cu desconsiderarea acestei voințe.

În alegerile parțiale, comunale și județene, guvernul a suferit înfrângeri repetate. Corpul electoral, acel a cărui voință face demarcațiunea dintre dictatură și democrație a repudiat guvernul liberal.

Mai mult: atmosfera publică, marea mulțime a locuitorilor acestei țări, în afară de chemările electorale, nu face decât să manifeste permanent revolta și desgustul pentru guvernarea lipsită de seriozitate și de demnitate a guvernului Tătărescu.

Guvernul dictatorial a pornit cu toată reacțiunea plătită o campanie de distrugere.

Pentru ce?

Pentru a salva scandaloase privilegii de clasă și a asigura liniștită exploatare a țării de către câteva familii unse.

În această acțiune se desconsideră prin violență, spiritul mulțimilor, fără scrupul și fără simțul răspunderii.

Nu este asta dictatură?

Am încercat de atâtea ori să controlăm această activitate a guvernului, ca și toate tovarășiile criminale, în care se complace.

S'a instituit cenzura și starea de asediu, adică oprimarea prin violență și arbitrar a vorbei și a faptei.

Aceste două arme se mănuesc numai în contra democrației. Ziarele de dreapta pot apărea cu zecile scotase cu mărci germane. Cele democratice

sunt sau suprimate sau cenzurate. Teroriștii sunt trimiși, după savante conciliabule la Curtea cu juri, iar muncitorii fără deosebire la Consiliile de război.

În asemenea condiții controlul și dreptul de critică, esențiale regimului democratic sunt suprimate. Nu se poate scrie decât ceea-ce permite guvernul, Exact ca subț cel mai acerb regim dictatorial.

Primele comenzi pe care le-a făcut guvernul au fost tancurile... cu apă și camionetele pentru poliție. Organizarea forței de coercițiune pentru a se asigura viabilitatea regimului. Tot aparatul de stat este la dispoziție pentru a oprina ceea-ce guvernul vrea să oprine și a încuraja ceea-ce guvernul vrea să protegiască.

Nu este asta dictatură?

Omul nu mai contează ca valoare socială, și nu i se mai garantează dreptul la viață, decât dacă este de o anumită părere, agreată de guvern. Altfel n'are decât să tragă consecințele.

Bine-înțeles că în asemenea condițiuni nu se mai poate vorbi de libertățile omului și liberul exercițiu al drepturilor garantate de Constituție. Nimic nu mai este garantat dacă nu ești cu guvernul sau cu grupurile simpatice lui.

Eșirea în afară de vederile guvernului înseamnă scoaterea din lege dela sine, și aruncarea în voia soartei.

Tot ce se mai asigură încă e paza cadavrelor.

Nici asta nu e dictatură?!....

„Calomniatorii partidului național-țărănesc“

Obiectivul de atac din ultima vreme a fost d. Dr. N. Lupu.

Cu prilejul unei vizite la Paris, vice-președintele partidului național țărănesc a luat cuvânt la un congres pentru pace, unde au cuvântat nume ilustre ale politicii mondiale, dela conservatorul englez lord Robert Cecil până la sovieticul Schwernik. La velodromul Buffalo a fost un front al națiunilor pacifice împotriva națiunilor războinice.

Pentru „crima“ de a fi afirmat într'un for străin și în fața unei asistențe internaționale voința de pace a țărănimii române, se cere răstignirea dlui dr. N. Lupu.

Calomnia a circulat și circulă în diverse forme. În orice caz, d. dr. N. Lupu a redevenit iarăș bolșevic ca în 1921—1927. În această memorabilă epocă de lupte și avântări, d. dr. N. Lupu nu era reprezentat decât cu steagul roșu în mână.

Dela vizita sa la Paris, d. dr. N. Lupu a redevenit brusc șampionul revoluției Sovietice în România pentru presa reacționară.

Înutil să mai desmințim.

Toate calomniile sunt inutile.

Ultima calomnie — că în partidul nostru s'au înseris comuniști — dovedește numai forța de atracție pe care o exercită programul Statului țărănesc. Muncitorimea bântuită de furtuni ideologice își găsește limanul în cadrele și sub faldurii steagurilor noastre.

„DREPTATEA“.

Avizare pentru guvern

Cu ocazia confirmării mandatelor asasinilor lui Mihail Stelescu, s'au făcut de către apărare declarațiuni foarte interesante.

Apărătorii au căutat să explice mobilul crimei.

În această explicațiune stă tot interesul.

Unii dintre apărătorii au declarat, că este vorba de un asasinat politic....

Poporul acesta întreg prin autoritățile lui represive, nu poate condamna la moarte pe nimeni, pentru nici o faptă. Legea românească nu cunoaște pedeapsa cu moarte.

În afară de legile și justiția țării, sunt alte legi și o altă justiție... legionară, în numele căreia oricine poate fi ucis și ciopârțit, iar apoi, aceste legi și această justiție sunt invocate ca circumstanțe ușurătoare în fața justiției legale.

Iată primejdia!

Cine-i vinovat de aceste hotărâri?

Noi am tras atenția guvernului, că la Tg. Mureș nu se întrunește un congres studențesc, ci congresul Gărzii de fier.

Guvernul trebuia, — era dator, — să știe, că aceasta este realitatea. A și știut-o.

Cum se califică aceste fapte?

Guvernul apoi, cel puțin ca orice particular sau cel mult din presă a putut să știe ce hotărâri s'au luat la Tg.-Mureș.

Manifestă tipărite s'au împărțit și pe calea Victoriei, oricărui trecător, pe față și fără jenă.

Ce-a făcut guvernul față de acest act de teroare?

Nimic. N'a cercetat, n'a stabilit vinovății, n'a luat nici o măsură.

Aceasta a fost o încurajare.

După asasinarea lui Stelescu, ministrul de justiție, fost cuzist, a ținut un conciliabul pentru a hotărâ dacă procesul să se judece de jurați sau de Consiliul de Război.

Consiliul acesta a opinat că e vorba de o crimă simplă, care nu are caracter terorist și nu-i rezultatul hotărârei unei organizațiuni teroriste.

Iată că acum apărarea asasinilor desminte concluziile consiliului: nu e o simplă crimă.

Nici în aceste condiții procesul nu capătă un alt caracter?

„DREPTATEA“.

Diversiunea comunistă și tendințele de dictatură ale oligarhiei noastre financiare

Scrutând situația din țară, d. Mihalache denunță războiul civil, „haosul și anarhia, care domnește ca niciodată în istoria Țării Românești“.

În dosul acestor mișcări anarhice e însuși guvernul, chemat cel dintâi să mențină ordinea. „Ceeace s'a învederat azi, spune d. Mihalache, este ceea ce am bănuțit dela început, că în spatele acestor lupte a fost guvernul, care a urmărit să zăpăcească opinia publică, pentru ca să-și poată face afacerile în plină libertate. A fost deajuns să intervină guvernul și scandalurile aproape au încetat.“

Situația aceasta de veșnică alarmă, e întreținută intenționat de oligarhia noastră financiară, ce urmărește sistematic extinderea și în viața noastră politică, a monopolului ei economic, sub forma dictaturii fasciste.

Această autocrație bancară, reprezentată atât de perfect de actuala conducere, urmărește nimicirea în țara aceasta a tuturor rezistențelor democratice, și deci în primul rând al celui mai mare partid democratic dela noi, a partidului național-țărănesc.

Mijloacele sunt diferite. Dela cenzura aplicată discret pe orice strigăt de nemulțumire, până la mijloacele brutale, ca starea de asediu, calomniile cele mai josnice și amenințarea cu moartea, nimic nu e cruțat de acești aventurieri fără scrupule și responsabilitate.

Cine vrea să reacționează, să se apere, e pur și simplu decretat COMUNIST și cu aceasta se curmă orice discuție.

Situația e întru câtva asemănătoare cu aceea din România mică, dinainte de războiu, când tot așa, dacă îndrăznește cineva să ceară drept de vot, sau pământ pentru țărani, era imediat apostrofat cu anatema de SOCIALIST, noțiune, care pe timpuri se întrebuița în același sens, ca comunismul de astăzi.

Mai mult chiar, în ultimul timp nu mai poți găsi în presa noastră reacționară decât coloane pline cu alarma pericolului comunist ce ne amenință.

De fapt, totul nu e decât o grosolană diversiune. Gogoriță comunistă nu servește decât la pregătirea atmosferei pentru o eventuală lovitură de Stat și la introducerea unui regim de mână forte.

Intreaga diversiune nu e decât, tendința de a îndepărta cât mai mult masele populare dela controlul treburilor publice, ca prin înlăturarea conducătorilor ei, oligarhia noastră exploatoare și singura stăpânitoare a plaiurilor noastre, să-și poată urmări nestânjenită interesele.

În fața tendințelor de clasă exploatoare, dictatura noastră financiară a găsit un zid puternic și redutabil în partidul țăranilor, în partidul celor mulți și oropsiți de o soartă nedreaptă. Și dictatura noastră financiară a înțeles că dacă vrea ca vreodată să stăpânească în liniște țara aceasta, trebuie mai întâi să nimicească acest partid, al celor mulți.

D. Mihalache referindu-se la situația de azi din țara noastră, a spus foarte just, că păturile parazitare ale națiunii își dau seama că forțele țărănești se ridică tot mai vijelios, spre a doborî pentru totdeauna exploatarea :

„În fața acestei primejdii oligarhia exploatoare își concentrează azi toate forțele ei contra partidului național-țărănesc.

„Țărănimca se deșteaptă: se scutură de robia socială, economică, morală. Își cere dreptul ei. Clasa conducătoare poate suferi ori-ce: chiar pierdere de hotare, dar pierderea privilegiilor ei nu. Între o Românie Mare cu privilegiile clasei conducătoare pierdute, clasa conducătoare nu ezită să aleagă o Românie Mică cu frontierele sfâșiate, dar cu privilegiile ei în picioare.

Aceasta este deosebirea dintre noi și dintre ei. Pentru noi frontierele țării: suprema datorie. Desființez partidul național-țărănesc, mă desființez pe mine însumi, dacă știu că cu asta am asigurat frontierele țării. Ei se vor lipsi de o Basarabie dacă ar ști că prin Basarabia își salvează privilegiile lor. Ei sunt gata să se lipsească de o Transilvanie, dacă ar ști că prin asta își salvează privilegiile lor.

„Judecata lor în raportul politiceii externe nu se conduce după interese de națiune de stat — se conduce după interese de castă. Așa au fost toate castele ocârmuitoare totdeauna — așa este și clasa conducătoare a noastră astăzi.

„Prin această prismă aveți să judecați lucrurile. Și ei folosesc un moment istoric, suprem, astăzi. Este mobilizarea spirituală pe care caută să o facă hitlerismul în întreaga Europă azi, pentru ca să facă mai ușoară biruința militară de mâine“.

În fața tendințelor de exploatare și de dominație ce se întăresc tot mai mult cu ajutorul unui guvern complice, masele populare trebuie să-și dea acum ori niciodată seama, că singura posibilitate de a-și câștiga vreodată dreptul la o viață mai bună, și singura posibilitate de a-și apăra și pufinul ce-l au stă numai în organizarea unei puternice reacțiuni democratice și în conștiința puterii și a drepturilor lor.

Problemele politicele noastre externe, In marele expozeu al diul I. Mihalache la Câmpulung

După Vinț, la Câmpulung s'a rostit din nou rechizitoriul necruțător al guvernului și al politicei de trădare a partidelor de dreapta, și s'au spus cuvinte drepte, ce trebuie să constituie îndreptarul unei politice externe realiste, în slujba adevăratelor interese ale națiunii.

În expozeul său, d. Mihalache a tratat cu franchețe și profundă înțelegere toate acele probleme pe care vâltoarea evenimentelor le-a ridicat la suprafața vieții publice. În politica externă: problema războiului și a păcii, problema hotarelor și a integrității teritoriale, a prietenilor și a tratatelor. În politica externă: acțiunile nefaste ale oligarhiei românești, anarhia patronată de guvern, diversiunile drepte și incapacitatea guvernului. Nota unitară a acestui mare expozeu a fost realismul profund și crud totodată, cu care se consideră adevărata noastră situație politică.

Suntem, declară d. Mihalache analizând situația externă, „în ajunul unui războiu european în care beligeranții principali vor fi Germanii și Rușii“. Beligeranți principali, căci un războiu nu mai poate izbucni izolat, antrenând după sine în mod inevitabil toate popoarele lumii. De altfel, însuși inițiatorii războiului contra Rusiei vorbesc de o întreagă cruciadă europeană în frunte cu Germania, care sub pretext că vrea să stăpânească spiritul ce domnește dincolo de Nistru, nu urmărește altceva, decât subjugarea țărișoarelor din bazinul Dunării. Acest războiu, atât prin mobilul lui oficial, cât și prin motivele lui ascunse, ridică probleme de o importanță capitală pentru noi, căci „România, după cum spunea însuși d. Mihalache, va fi probabil teatrul războiului germano-rus“. Neutralitatea noastră ar părea o soluție, dar experiența războiului trecut, când în cei doi ani de neutralitate deși nu constituiam centrul principal de acțiune, eram mereu presionați din toate părțile să ne pronunțăm într'un fel sau altul, nu arată superficialitatea acestei soluții. Ținând seamă de situația noastră geografică, de a ne afla între viitoarele mari puteri în luptă, ce vor avea fiecare nevoie de teritoriul nostru, pentru a-și trece trupele, ne putem da seama, că neutralitatea noastră e imposibilă. Dacă la acestea mai adăugăm faimoasele declarații ale oficialității germane, că *într'un viitor războiu au neapărată nevoie de grâu și de petrolul românesc*, și că Germania hitleristă e conducătoarea blocului revizionist în frunte cu Ungaria, și că *la cererea noastră de a ne recunoaște hotarele Germania a refuzat să ia vre-un angajament*, situația noastră externă nu mai poate păstra nici un echivoc, integritatea noastră națională fiind direct periclitată de expansiunea germană.

În fața periclitării însăși a independenței Statului nostru, interesele noastre naționale cer, să ne căutăm aliații în acea tabără, care ne respectă hotarele și ne recunoaște integritatea teritorială.

De aceea, cochetarea cu Germania hitleristă a grupărilor de dreapta dela noi, sprijinind întărirea Imperialismului german, constituie o crimă, o trădare de neam.

D. Mihalache în discursul dela Câmpulung desvâle fără reticente, jocul Germaniei de a ne îndepărta dela aliații noștri firești, singurii, care ne-ar putea apăra interese:

„Germania face acum o manevră spirituală. Ea se prezintă Europei ca salvatoare a ordinii burgheze și prezintă Franța ca un spion bolșevic în Apusul Europei; și spune Europei: „Vedeți, ce vă așteaptă; vedeți, unde vă duce alianța Franței cu Rusia și alianțele voastre cu Franța! Eu vă salvez!“

Scopul acestei politice il cunoaștem, e mult mai josnic decât cuvintele mari care-l îmbracă, voind doar să destrame orice alianțe în fața dorințelor ei nemăsurate de dominație.

Convine Germaniei lucrul acesta să îndârjească toată lumea asupra Franței pentruca Franța să zică „Abandonez pe Ruși Germanilor“, iar

măine când Germania va isprăvi cu Rusia să se întoarcă și să isprăvească și cu Franța?

Iar în alt loc al acestui magistral expozeu, d. Mihalache răspunde aceluia, care se împotrivesc unor alianțe cu țări mai de stânga, cum e Franța și Rusia, chiar și atunci, când interesele noastre naționale o cer:

„Noi trebuie să respectăm guvernul ce-și dă fiecare țării. Respect politica statului francez, cum respect și politica statului german. Dacă statul german merge cu Hitler, este treaba lui. Pe mine nu mă interesează altceva decât ce gânduri are Hitler și statul german, pentru statul meu. Atât și nimic mai mult (aplauze). Același lucru cu Rușii.

„Respect politica Rușilor, înălăuntră statului lor. Treaba lor ce guvern își dau. Pe mine nu mă interesează decât dacă am siguranța frontierelor mele și în funcție de asta îmi iau eu măsurile mele“.

Apoi, în continuare:

„Declar că subseriu întocmai formula: „Oricine garantează hotarele României și pe aceea ale aliaților noștri este aliatul nostru de drept“.

„Mai declar, că este în interesul țării să trăiască în bună vecinătate cu un popor de 170 milioane; că depinde de noi să nu se amestece în treburile noastre interne în care țin să avem întreaga suveranitate netolerând propaganda altui stat.

Și mai declar, că n'ași face deosebire între Rusia și Germania când ar fi vorba de un pact de amicitie. — dacă și una și alta îmi garantează hotarele țării și inviolabilitatea teritorială a țării mele și a aliaților mei.

„In raporturile de politică externă nu mă interesează ce fel de regim este acolo: aceasta este treaba poporului respectiv. Mă interesează: garantarea frontierelor, buna vecinătate și normalele raporturi de schimb.

În acest fel, d. Mihalache a arătat că peste interesele mărunte, politicianiste și de amor propriu sau simpatii față de un regim politic sau altul „*interesul nostru principal astăzi, este: întărirea și consolidarea hotarelor . . . Ce ne interesează pe noi, sunt problemele noastre românești. Și criteriul după care trebuie să ne conducem este, cum putem sprijini interesele noastre vitale, prin alianțele și amicitia cu alte popoare*“.

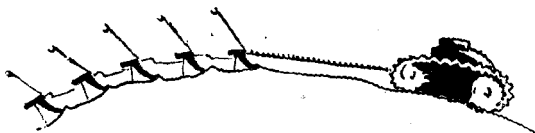
D. Mihalache și-a dat foarte bine seama că o victorie a hitlerismului nu poate fi decât asuprirea necondiționată a noastră: „*biruința hitlerismului însemnează înfrângerea aspirațiilor noastre naționale pentru care și eu mi-am pus viața în primejdie și pentru care am lăsat 800.000 de camarazi morți pe front pentruca să văd România Mare cu o țărâșine stăpână la ea acasă*“.

Iar mai departe:

„*Nu putem părăsi frontul antirevizionist, ca să trecem în lagărul acelor state, a căror țintă este sfărâmarea tratatelor și prin sfărâmarea tratatelor, sfărâmarea frontierelor (aplauze).*

Toate aceste probleme ne arată cât e de necesară pentru noi o luptă împotriva războiului imperialist și pentru pace, ce nu se poate duce cu sorți de izbândă și în concordanță cu adevăratele noastre interese naționale, decât de un guvern popular, reprezentantul autentic al voinței masselor.

România trece printr'una din situațiile ei cele mai grele, fiindu-i periclitată însuși existența ei de stat independent, pe care nu o va putea-o înlătura decât printr'o politică de pace alături de marile state democratice și printr'un guvern ce să fie reprezentantul autentic al intereselor ei“.

Din alte părți

Germania vrea să cucerească România

Doi ofițeri ai Reichswehrului l-au auzit chiar pe generalul Goering declarând, că Germania are absolută nevoie de o legătură directă Praga—Budapesta, spre a pune mâna pe România.

„Avem absolută nevoie de resursele de petrol și de cerealele României, pentru un viitor război“.

La rândul lor, cei doi ofițeri ai Reichswehrului au declarat ziarului francez:

„Avem mare nevoie să punem mâna pe România, dar aceasta e o chestiune de viitor“.

La întrebarea ziaristului, ce se înțelege prin „viitor“, ofițerii germani au răspuns:

„Probabil vreo doi ani“.

Văzând, că asigurarea dominației germane în România nu este posibilă pe căi diplomatice sau prin abilități de politică economică, Germania a deslănțuit în țara românească o furioasă ofensivă de propagandă și corupție, pentru a crea în opinia publică confuzii menite să slăbească unitatea sufletească a națiunii și puterea de rezistență a țării.

Această perfidă acțiune de sistematică slăbire internă și de întârziere a operelor de desăvârșirea mijloacelor de apărare națională, are un singur scop: pregătirea psihologică și materială a momentului în care Germania va porni la război, îndreptându-și armatele prin Cehoslovacia spre România, ajutați de trupele ungurești, pentru a pune mână, pe resursele de petrol și de cereale ale țării românești.

Iată pentru ce generalul Goering declară, că „Germania are absolută nevoie de o legătură directă Praga—Budapesta, spre a pune mână pe România“.

Nu vom înceta deci să afirmăm, că toți acei cari fac în mod direct sau indirect jocul Germaniei, sunt uneltele generalului Goering și trădători de țară!

„LUPTA“.

Spania, între libertate și fascism

Slăbiciunile democrației se răzbuună. Blândețea și uitarea democrațiilor — sunt răsplătite cu conspirații, cu revolte, cu ură, cu sânge. Generalul Franco se declarase împotriva Republicii. Un prim complot eșuase. Generalul Franco a fost pedepsit: Republica spaniolă l-a numit guvernator al insulelor Canare. Generalul Godeu, se răzvrătise și el: i s'a dat guvernarea insulelor Baleare. Primo de Rivera, fiu de dictater și aspirant dictator el însuși, fusese condamnat la închisoare, pentru participarea la grave turburări, dar o închisoare, din care a putut pleca în voe ca să participe la o consfătuire în casele lui Gil Robles, unde s'au pregătit amănuntele insurecției de azi. În fine, generalul San Jurjo, a trebuit să fie condamnat la moarte, dar a fost grațiat și lăsat să plece în Portugalia, unde deține toate firele conspirației până când întâmplarea, dreaptă și reparatoare, a făcut să fie ucis într'un accident de avion.

Juan March, un nume, care a căpătat o tristă celebritate, în ultimul timp, Juan March, aventurier majorcan, „ultimul pirat al Mediteranei“, capitalist de multe ori milionar, dar fără nici un scrupul. Unul la mână.

Infanții Don Jaime și Don Juan, copiii degenerați ai degeneratului Alfons XIII, au sosit din veselul lor exil, la Burgos. Puteau să lipsească din cruciada împotriva poporului spaniol? Puteau să stea departe atunci când se dispută muncitorimei și țărănimii spaniole, dreptul la viață și la libertate?

Și hitleristii. San Jurjo fusese puțin mai înainte, la Hamburg, oaspetele „Institutului germano-iberic“.

Consulul german din Valladolid și-a descoperit adevărata vocație și

este șeful poliției secrete. „Führer“-ul germanilor din Spania, Hellermann, a sosit cu avionul la Berlin, unde a fost imediat primit de conducătorii Germaniei. Flota germană de războiu se află în apele spaniole.

Reacțiunea capitalistă, reacțiunea feudală și reacțiunea internațională, au pus la cale, finanțează și sprijină atentatul împotriva poporului spaniol.

CE VOR GENERALII

Intr'un interview acordat corespondentului lui News Chronicle din Tanger, generalul Franco a declarat:

1. Că are șanse să învingă guvernul republican spaniol
2. Că, dacă va eșua, va încerca să provoace un incident internațional din cele mai grave.
3. Că, pentru a-și atinge scopul, este gata să împuște jumătate din poporul spaniol.

Desigur că soldaților li s'a ținut alt limbaj. La Sanagossa, ofițerii sperjuri își înșeală oamenii, făcându-i să creadă că apără guvernul de o încercare de insurecție a anarhiștilor. La Barcelona, aceeași poveste. Indată ce soldații și-au dat seama că sunt păcăliți, au trecut de partea poporului și guvernului său legal. Sergentul aviator Ulturi, însărcinat de statul-major al insurgenților din Maroc să bombardeze forțele loiale, a ucis în plin zbor pe ofițerul din legiunea străină, care-l însoția, și a aterizat pe aeroportul din Jetafé, pentru a se pune în serviciul guvernului. Și Ulturi face școală.

Declarațiile lui Franco, înlocuiesc o întreagă carte despre mentalitatea și psihologia fascistă. Faptele căpitanului Hernandez, sunt o exemplificare, în mic, pe teren, a acestor declarații. Hernandez, este acela, care l-a ucis, cu mâna lui pe eroicul căpitan Galan, unul din primii luptători pentru democrația spaniolă, Hernandez a însângerat Asturiile cu prilejul represiunii sălbătice din Octombrie 1934, Hernandez era destinat să fie un vrednic șef al actualei insurecții. Când, înconjurat de trupele guvernului, la Loyola, a văzut că aventura a dat greș, de furie și de neputință, și-a îndreptat revolverul asupra propriilor săi oameni. A ucis șase dintrînșii, dar al șaptelea l'a doborât ca pe un câine turbat.

REZISTENȚA

Revolta va eșua. Republica spaniolă a fost, însă, aproape pierdută. Intre 18 și 20 Iulie soarta ei atârna de un fir de păr. Republica a fost salvată prin revolta marinarilor împotriva ofițerilor rebeli și prin victoria maselor populare, la Barcelona.

Fără revolta mateloților, toate porturile Spaniei ar fi fost blocate de insurgenți și vasele de războiu ar fi transportat repede în Spania, rifanii și marocanii generalului Franco. La Barcelona, trei zile de luptă și elanul extraordinar al lucrătorilor, au fost suficiente ca să pună capăt rebeliunii.

Riposta rapidă dată loviturii fasciste a fost posibilă grație Frontului Popular, reunind partidele muncitorești și pe republicani.

Războiul civil în Spania nu s'a terminat. Lupta fascismului și a democrației este implacabilă. Izbânda definitivă a Republicii spaniole va cere încă grele eforturi și lupte crâncene. Dar nimic, nici cruzimele, nici șantajul, nici complicitățile internaționale nu vor împiedeca fascismul spaniol să-și ia pedeapsa meritată pentru trădarea sa. HORIA.

Pe marginea noii Constituții din U. R. S. S.

Proiectul de constituție a Uniunii Sovietice a fost comunicat de curând agențiilor de presă și publicarea a făcut posibilă cercetarea obiectivă a noii legi fundamentale pe care se pregătesc să și-o dea popoarele de dincolo de Nistru.

Noua constituție este expresia noilor raporturi sociale din țara vecină, întocmai cum Constituțiile din 1918 și 1924 reprezentau raporturile

de clasă, care existau atunci. Constituțiile precedente exprimau primele faze ale marilor transformări sociale: anihilarea aparatului de Stat autocratic și burghez, exproprierea în favorul colectivității a proprietărilor fonciari, a capitalului industrial și financiar, sfârșitul opresiunii naționale pentru toate națiunile fostului imperiu pravoslavnic, și în același timp, ele reprezentau și primele realizări ale clasei muncitorești pe drumul creerii economiei socialiste. Aceste constituții din punct de vedere juridic dădeau pentru întâia oară în istorie o formă legală și constituțională dictaturii proletariului: „o democrație proletară, o democrație a majorității exploatate bazată pe limitarea drepturilor minorității exploatare și dirijată împotriva acestei minorități“.

În istoria dreptului constituțional, noua constituție a Rusiei înseamnă un progres pe calea drepturilor și a libertăților. A spune că aceasta nu e decât o întoarcere la drepturile și libertățile acordate de constituțiile burgheze, înseamnă a avea atitudinea celui care-și fură singur căciula. Căci *nu forma constituției este ceea ce trebuie avută în vedere, ci conținutul ei*. Ceea ce este caracteristic pentru aceasta nouă constituție este că ea nu numai că prevede pentru cetățeni drepturi și libertăți, dar le și *asigură condițiile care garantează realizarea efectivă ale acestora*.

Începând cu Constituția dela Washington și cu „Declarația drepturilor omului“, drepturile și libertățile tuturor legilor au un dublu caracter și sunt condiționate: libertatea de a exploata — și de a fi exploatat, libertatea învățământului și dreptul la instruire — dacă se plătesc taxe etc., deci toate acordă libertăți fără condiția esențială pentru efectivă realizare a acestora. Sovietele desființând exploatarea, au dat proletariului condițiile pentru a se folosi de libertăți, iar prin noua Constituție „Statul socialist al muncitorilor și țăranilor“ (Art. 1) lărgeste drepturile și libertățile asupra tuturor cetățenilor săi.

După noua constituție, baza politică a acestui stat o constituie sovietele deputaților muncitorilor și țăranilor (Art. 2), iar baza economică „sistemul socialist al economiei și proprietatea socială a instrumentelor și mijloacelor de producție“ (Art. 4).

Art. 10 aduce o lămurire pentru acei care confundă proprietatea privată a mijloacelor de producție și aceea de uz personal: „*Proprietatea personală a cetățenilor, care se întinde asupra veniturilor și economiilor provenite din munca lor, asupra casei de locuit și asupra economiei domestice auxiliare, a obiectelor de menaj și de folosință zilnică, ea și asupra obiectelor de uzaj și de comoditate personală, este protejată de lege*“.

Țăranii din U. R. S. S., care lucrează în colhozuri, au, după lege, drept asupra proprietății personale formată dintr-o casă, un teren, lângă casă, din produsul exploatării acestui teren, din animale de casă și pasări și din unelte agricole (Art. 7).

Pământul e dat spre folosință organizațiilor colective de țărani pe o durată nelimitată, adică pentru totdeauna (Art. 8).

Pentru acei care nu vreau să intre în colhozuri sau să lucreze colectiv, legea admite mici gospodării private ale țăranilor individuali și a micilor meseriași, bazate pe munca personală și excluzând exploatarea muncii altuia (Art. 9).

Bazat pe economia socialistă, noua Constituție poate acorda și garanția în mod real cetățenilor dreptul la muncă, la repaos, la asigurări pentru boli și bătrânețe, la instrucție etc. (Art. 118—122).

Elementele capitaliste din agricultură, industrie, comerț fiind azi aproape complet dispărute, noua constituție poate prevedea pentru toți cetățenii libertatea presei, de organizare, de întrunire, libertatea cultului religios, etc. și posibilitatea de a le realiza, precum și sufragiul universal. Iar poporul e chemat să voteze, pentru a hotărî în ce sens trebuie să fie administrata bunurile tuturor și cine trebuie și e mai apt s'o facă.